孔子学院

ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ

ISSN 1111-1111 2013年11月/Ноември 2013

Брой 1
总第一期

中国与世界文化
Китай и световната култура

中国电影：贾樟柯《天注定》
Китайско кино: Дзя Джанкъ – „Докосване до греха"

印象九州：中国的家庭
Впечатления от Поднебесната: Китайското семейство

《孔门弟子》：让中国戏曲走向世界
„Последователите на Конфуций" – да изведем китайската традиционна опера на световната сцена

老牛湾春节之游
Китайската Нова Година в Лаониу`уан

何立伟《白色鸟》
Хъ Лиуей – „Белите птици"

中国现代诗歌：徐志摩与纪弦
Съвременна китайска поезия: Сю Джъмо и Дзи Сиен

34

58

索非亚
孔子学院
2013年11月　第一期

ИНСТИТУТ
КОНФУЦИЙ
В СОФИЯ
Ноември 2013 Брой 1

目录
СЪДЪРЖАНИЕ

■ 创刊词
УВОДНИ ДУМИ КЪМ ПЪРВИЯ БРОЙ

6 给读者的一封信 ✿ *Писмо до читателите*

■ 总部信息
ИНФОРМАЦИЯ ОТ ЦЕНТРАЛАТА

8 孔子学院介绍 ✿ *Представяне на Институт Конфуций*

10 “孔子新汉学计划” 试行方案 ✿ *Пилотен проект „План за нова китаистика към Институт Конфуций”*

■ 新闻与活动
НОВИНИ И СЪБИТИЯ

12 *Седмица на Институт Конфуций в София*

13 *Втора международна научна конференция „Пътят на копринната”*

■ 孔院八方
ВЕСТИ ОТ ИНСТИТУТИТЕ КОНФУЦИЙ

14 大特尔诺沃孔子学院介绍 ✿ *Институт Конфуций във Велико Търново – представяне*

■ 书海泛舟
ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР

16 张辛民《玫瑰国中汉语声》✿ *Джан Синмин „Китайска реч в страната на розите”*

18 乌青《有一天》✿ *У Цин „Един ден”*

索非亚
孔子学院
2013年11月　第一期

ИНСТИТУТ
КОНФУЦИЙ
В СОФИЯ
Ноември 2013 Брой 1

目录
СЪДЪРЖАНИЕ

■ 中国与世界文化
20 КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА

■ 说古论今
ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

22 《孔门弟子》：让中国戏曲走向世界 ✿ *„Последователите на Конфуций": Да изведем традиционната китайска опера на световната сцена*

■ 中国电影
КИТАЙСКО КИНО

28 贾樟柯《天注定》✿ *Дзя Джанкъ "Докосване до греха": Суровата пустота на битието*

■ 印象九州
ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ ПОДНЕБЕСНАТА

32 中国的家庭 ✿ *Китайското семейство*

■ 图片故事
РАЗКАЗИ В КАРТИНИ

34 老牛湾春节之游 ✿ *Китайската Нова Година в Лаониу`уан*

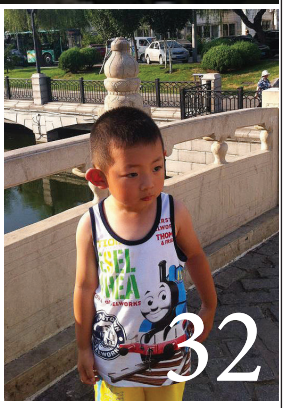

文学角落

ЛИТЕРАТУРЕН КЪТ

40 何立伟《白色鸟》 ✿ *Стефан Русинов: „Белите птици” На Хъ Лиуей*

诗人书房

В КАБИНЕТА НА ПОЕТА

50 徐志摩和纪弦 ✿ *Петко Хинов: Сю Джъмо и Дзи Сиен*

教师沙龙

УЧИТЕЛСКИ САЛОН

54 纸上得来终觉浅，绝知此事要躬行 ✿ *„Плитко е знанието, придобито от книгите, нужно е сам да се впуснеш в онуй, що желаеш да изучиш докрай”*

汉语课堂

58 УРОК ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК

信息发布

СЪОБЩЕНИЯ

62 *Институт Конфуций в София на XXXII-ия Софийски международен панаир на книгата*

给读者的一封信

亲爱的读者朋友们：

你们好！经过多方努力，《索非亚孔子学院》杂志终于和大家见面了。这是一本由索非亚孔子学院与索非亚大学汉学专业联合创办的刊物，旨在服务于汉语教学，促进中国与保加利亚的语言文化交流。该杂志是一本集学术性、教育性和趣味性于一身的出版物，其读者对象既包括汉语语言文化的研究人员和教学人员，也包括广大学生和汉语语言文化爱好者。为适应汉语研究人员的需要，我们设立了“学术界面”、“诗人书房”和“文学角落”等栏目；为了适应汉语教师们的教学需要，我们设立了“汉语课堂”、“孔院八方”和“教师沙龙”等栏目；为了满足大学和中学学生的学习与留学需要，我们设立了“孔院总部信息”、“新闻与活动”和“中国与世界文化”等栏目，为了满足广大汉语语言文化爱好者的需要，我们设立了“中国电影”、“中国风尚”、“印象九州”和“畅游中国”等栏目。杂志语言以保语为主，语言力求简明易懂，图文并茂；既有知识性，又有趣味性，以提高信息交流的效率。杂志以电子版为主，网址为：http://confuciusinstitute.bg, 同时还出版纸质版。我们衷心希望广大读者积极订阅、踊跃投稿，并在阅读杂志的过程中及时给我们提出改进意见，使《索非亚孔子学院》杂志越办越好。

顾维萍教授，

索非亚孔子学院中方院长

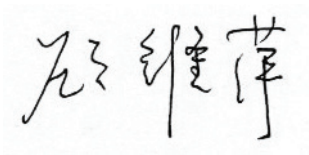

Писмо до читателите

Здравейте, скъпи читатели!

След множество усилия, списание "Институт Конфуций в София" най-накрая достигна до вас. Като съвместно издание на Институт Конфуций в София и специалност "Китаистика" на Софийския университет, то е предназначено да служи за изучаването на китайски език, да стимулира езиковия и културния обмен между Китай и България. Списанието е набор от академични, учебни и развлекателни публикации, чиято целева аудитория включва както изследователите и преподавателите на китайския език и култура, така и по-широк кръг от изучаващи и любители на китайския език и култура.

За да отговорим на нуждите на изследователите на китайския език, създадохме рубрики като "Академичен свят", "Кабинетът на поета" и "Литературен кът", а за учебните нужди на преподавателите по китайски език, включихме рубрики като "Урок по китайски език", "Вести от Институтите Конфуций" и "Преподавателски салон". За да задоволим образователните нужди на студентите и гимназистите, изучаващи китайски език, създадохме рубриките "Информация от Централата на Институт Конфуций", "Новини и събития", "Китай и световната култура" и др. Специално за нуждите на широката любителска аудитория на китайския език и култура, създадохме рубриките "Китайско кино", "Китайски нрави", "Впечатления от Поднебесната", "Пътешествие из Китай" и мн. др. Списанието е написано основно на български език, със стремеж към краткост, яснота и достъпност на поднесеното съдържание, съчетано с богат снимков материал, в един информативен и същевременно развлекателен формат, повишаващ ефикасността на поднесената информация.

Списание "Институт Конфуций в София" ще се реализира предимно като периодично електронно издание на адрес: http://confuciusinstitute.bg, но също така и като книжно издание. Искрено се надяваме всички читатели активно да се абонират за него и да ни изпращат своите материали за публикуване, както и формираните в процеса на четене препоръки, за да може всеки следващ брой на списание "Институт Конфуций в София" да бъде все по-добър!

Проф. Гу Уейпин,
Директор на Институт Конфуций в София от китайска страна

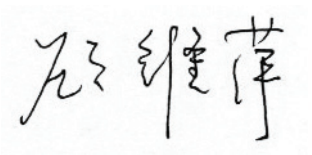

孔子学院介绍

随着中国经济的发展和国际交往的日益广泛，世界各国对汉语学习的需求急剧增长。为推动汉语加快走向世界，提升中国语言文化影响力，从2004年开始，中国国家汉办在海外设立以教授汉语和传播中国文化为宗旨的非营利性教育机构“孔子学院”。几年来，孔子学院建设快速发展，已成为世界各国人民学习汉语和了解中华文化的园地，中外文化交流的平台，加强中国人民与世界各国人民友谊合作的桥梁，受到广泛欢迎。在中外双方的共同努力下，截止2012年，中国国家汉办已在108个国家和地区建立了400所孔子学院和500多所中小学孔子课堂。各地孔子学院充分利用自身优势，开展丰富多彩的教学和文化活动，已经成为各国学习汉语言文化、了解当代中国的重要场所。

索非亚孔子学院成立于2006年，隶属于索非亚大学东方语言文化中心，是最早成立的孔子学院之一。目前拥有包括院本部和索非亚、瓦尔纳、鲁塞、普罗夫迪夫等6个城市的10余个教学点。开展的主要业务包括大学汉语教学、汉语培训和中小学的汉语教学。除汉语教学以外，索非亚孔子学院还举办了一系列的学术与文化交流活动，包括“丝绸之路”国际学术研讨会、中国传统节日“春节”与“中秋节”庆祝活动和在索非亚大学举办的“中国文化日”活动等。索非亚孔子学院网站：http://confuciusinstitute.bg及时地为汉语学习者提供招生、教学、留学与文化活动等方面的信息。《索非亚孔子学院》杂志的出版为大家提供了又一个汉语学术研究、教学实验和文化活动交流的平台。我们相信，在中国和保加利亚两国人民和政府的努力下，索非亚孔子学院会越办越好，为两国的文化交流和经济发展做出贡献。

“孔子新汉学计划”试行方案

为帮助世界各国优秀青年深入了解中国和中华文化，繁荣汉学研究，促进孔子学院可持续发展，增进中国与各国人民之间的友好关系，孔子学院总部设立“孔子新汉学计划”。

本计划以6个项目为支撑，主要通过课题研究等方式资助，专业领域为人文学科和社会科学。

中外合作培养博士项目：资助在外国大学注册的博士生来华学习1至2年，其中包括新招收和在读博士生，达到相关要求的，由外国大学单独或中外大学同时授予博士学位。申请者年龄一般在40岁以下，汉语水平考试（HSK）成绩不低于3级。

来华攻读博士学位项目：资助外国学生来华攻读博士学位。年龄一般在40岁以下，汉语水平考试（HSK）须达到5级。

“理解中国”访问学者项目：资助相当于助理教授资历以上的教师或研究人员、博士后人员来华访学研修，时间为2周至10个月。

青年领袖项目：资助外国大学高年级本科生和硕士生，外国政界、商界、学界等各界优秀青年来华考察访学，时间为2周至6个月。年龄一般在40岁以下。

国际会议项目：资助各国孔子学院、大学、研究机构和人员举办或参加有关中国研究的国际会议。

出版资助项目：资助外国学者出版或翻译相关学术著作、博士论文，支持创办相关学术刊物。

详细内容请查看索非亚孔子学院网站：http://confuciusinstitute.bg。

Представяне на „Институт Конфуций”

С развитието на китайската икономика и засилващите се международни контакти, нуждата от изучаване на китайски език стремително нараства по целия свят. За да стимулира по-бързото му глобално навлизане, както и за да засили езиковото и културно влияние на Китай, през 2004 г. Държавната канцелария на Съвета за международно разпространение на китайския език (Ханбан) започна изграждането на Институтите Конфуций в чужбина като образователни организации с нестопанска цел, насочени към преподаване на китайски език и разпространяване на китайската култура. Тяхното интензивно развитие през последните няколко години ги превърна в кътчета за изучаване на китайския език и опознаване на китайската култура за хората от цял свят, в платформа за културен обмен между Китай и чужбина, в мост за засилване на приятелското сътрудничество между китайския и останалите народи, спечелвайки им широко признание.

Със съвместните усилия на Китай и други държави, към 2012 г. Ханбан успя да изгради четиристотин Института Конфуций и над петстотин Класни стаи Конфуций в университетите, началните и средните училища на общо 108 държави и региона. Всеки един от тези Институти Конфуций, използвайки в максимална степен собствените си преимущества, за да инициира множество разнообразни образователни и културни мероприятия, вече се е превърнал във важно средище за изучаване на китайския език и култура и за опознаване на съвременен Китай.

Институт Конфуций в София, разположен към Центъра за източни езици и култури на Софийския университет, е един от най-ранните Институти, учреден още през 2006 г. Към него спадат и още десет образователни центъра в общо шест града, сред които София, Варна, Русе, Пловдив и др. Тяхната основна дейност включва преподаване на китайски език във висши, средни и начални училища, както и провеждане на езикови курсове.

Освен преподаването на китайски език, Институт Конфуций в София също така организира редица научни и културни мероприятия, в това число международната научна конференция „Пътят на копринта", тържества по повод традиционни китайски празници като „Празника на пролетта" (Китайската Нова година) и празника „Средата на есента", проведения в Софийския университет „Ден на китайската култура" и др. Интернет страницата на Институт Конфуций в София (http://confuciusinstitute.bg) своевременно предоставя на изучаващите китайски език информация за прием на студенти, преподаване, обучение в Китай, културни мероприятия и др. Издаването на списание „Институт Конфуций в София" създава още една платформа за обмен на научни изследвания върху китайския език, преподавателски опит и културни мероприятия. Вярваме, че с общите усилия на народите и правителствата на Китай и България, Институт Конфуций в София ще се развива още по-добре и ще допринесе за културния обмен и икономическото развитие на двете държави.

Пилотен проект „План за нова китаистика към Институт Конфуций"

„Планът за нова китаистика към Институт Конфуций" е създаден от Централата на Института, с цел да подпомогне талантливите младежи от цял свят да опознаят в дълбочина Китай и неговата култура, да разгърне китаистичните изследвания, да насърчи устойчивото развитие на Институтите Конфуций и да се засили приятелските отношения между Китай и останалите народи. Планът се състои от 6 подпрограми за финансиране на научни изследвания и други мероприятия, основно в областта на хуманитаристиката и социалните науки.

1. Съвместна китайско-чуждестранна докторска програма: спонсорира едногодишно до двегодишно обучение в Китай на новоприети или текущи докторанти към чуждестранни университети. Докторантите, покрили съответните изисквания се награждават с докторска степен от страна на чуждестранния университет или съвместно от страна на китайския и чуждестранния университет. Кандидатите трябва да са на възраст до 40 г. и да имат взето поне 3-то ниво на стандартния изпит за владеене на китайски език (HSK).

2. Докторска програма в Китай: спонсорира следването на докторанти в Китай. Кандидатите трябва да са на възраст до 40 г. и задължително да имат и да имат достигнато 5-то ниво на стандартния изпит за владеене на китайски език (HSK).

3. Програма „Опознай Китай" за гостуващи учени: спонсорира научни посещения и специализации на преподаватели, изследователи

и пост-докторанти с академична длъжност „асистент" или по-висока, за период от 2 седмици до 10 месеца.

4. Програма за млади лидери: спонсорира проучвания и изследвания в Китай на студенти от горен курс в бакалавърски и магистърски програми, както и талантливи младежи от политическите, бизнес и академичните среди, за период от 2 седмици до 6 месеца. Кандидатите трябва да са на възраст до 40 г.

5. Програма за международни конференции: финансира организирането и участието в между-народни синоложки конференции от страна на Институтите Конфуций, университетите, научно-изследователските звена и изследователите.

6. Програма за спонсориране на издателска дейност: финансира публикуването или превеждането на научни трудове и докторски дисертации от страна на чуждестранни учени, както и създаването на съответната научна периодика.

За повече подробности, посетете интернет страницата на Институт Конфуций в София: **http://confuciusinstitute.bg.**

"孔子新汉学计划"试行方案

Седмица на Институт Конфуций в София

От 28 октомври до 1 ноември 2013 г. в СУ „Св. Климент Охридски" се проведе Седмица на Институт Конфуций в София, в чиито рамки бе представена поредица от открити лекции и семинари по китайска традиционна култура, съвременно изкуство, калиграфия, икономическо развитие на Китай, исторически и духовни процеси и други теми.

Едни от най-посещавани бяха лекциите на чуждестранните специалисти – участници в паралелно провежданата Втора международна конференция „Пътят на копринната", които представиха по наситен и въздействащ начин своите научни изследвания в някои нетрадиционни области. Сред изнесените открити лекции бяха: „Китайската калиграфия – изкуство отвъд красивото писане" от майстор-калиграф г-н Силви Велев; „Смъртта в традиционната китайска култура" от проф. дфн. А. Г. Сторожук от Санкт-Петербургския университет; „Пред-съвременни процеси на религиозна глобализация, конфликти и изолационизъм в източните части на Пътя на копринната: импликации за съвременност" от д-р Юри Стоянов от Департамента по изтокознание и африканистика към Лондонския университет; „Перспективи на социално-икономическото развитие на КНР – проблеми и предизвикателства" от проф. дфсн. Нако Стефанов от СУ „Св. Климент Охридски"; „Киното на независимия дух: различните документалисти в съвременната филмова култура на Китай" от доц. д-р Андроника Мартонова; „Пътят на копринната като символ на взаимодействието и вдъхновението на музикалната креативност" от доц. д-р Иванка Влаева.

Лекцията „Китайската калиграфия – изкуство отвъд красивото писане" на майстор-калиграф г-н Силви Велев

Предвижда се Седмицата на Институт Конфуций в София да се превърне в ежегодно събитие, което да предостави още една платформа за популяризиране на разнообразни теми и научни изследвания в областта на китаистиката, както и за обмен на академични идеи.

Проф. дфн. А. Г. Сторожук от Санкт-Петербургския университет изнася лекцията си на тема „Смъртта в традиционната китайска култура"

Институт Конфуций в София проведе Втора международна научна конференция „Пътят на копринната“

От 29 до 31 октомври 2013 г., Институт Конфуций в София проведе Втората международна конференция „Пътят на копринната“. Конференцията има за надслов названието на известния древен междуконтинентален път, свързващ Азия, Североизточна Африка и Европа, превърнал се в символ на богатия културен обмен между Китай и света, между Изтока и Запада. Форумът посрещна четиридесет и трима участници от България, Китай, Русия, Полша, Армения, както и многобройни слушатели – преподаватели и студенти, колеги и специалисти, представители от различни обществени сфери и хора, интересуващи се от Изтока.

За втори път международният научен форум събра заедно специалисти от различни направления на китаистиката и изтокознанието, които представиха своите изследвания и проведоха дискусии в три секции: Обществени науки и икономика, Лингвистика и езиково обучение, Култура и изкуство. Докладите от конференцията ще бъдат публикувани в сборник, предвиден да излезе от печат през декември 2013 г.

Институт Конфуций в София планува регулярно провеждане на конференцията „Пътят на копринната”, и се надява тя да се превърне в реномиран форум за нови научни идеи и изследвания в областта на източните езици и култури, на обществените, икономически и културни процеси и взаимодействия по следите на Пътя на копринната. Опитът от досега проведените две международни конференции, показва че те силно допринасят за повишаване на мотивацията в обучението на бъдещите китаисти и ориенталисти, както и за издигане на академичното ниво на Центъра за източни езици и култури към Софийския университет на международно равнище.

ТУТ "КОНФУЦИЙ"
大特尔诺沃大学 孔子学院

诺沃大学孔子学院授牌仪式
2012年10月10日

На 10 октомври 2012 г. тържествено бе открит вторият Институт Конфуций в България, афилииран към Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий". В церемонията по откриването участваха посланика на КНР в България – г-н Гуо Йеджоу и делегация от Китайския университет по гео-науки в гр. Ухан, начело със заместник-ректора му – проф. Тан Хуейминн.

В рамките само на една година от създаването си, Институт Конфуций във Велико Търново успя да докаже своя потенциал и да разгърне активна дейност за популяризирането на китайския език и култура, както и да предостави нови възможности за обучение в тези области. Сред множеството организирани от Института мероприятия бяха: лекция на Председателя на Българо-китайската търговско-промишлена камара г-н Виктор Азманов на тема „Един българин в Шаолин", отбелязване на Китайската нова година във Велико Търново и в „Grand Mall" – гр. Варна, посещение на деца от ЦДГ „Първи Юни" в Институт Конфуций-Велико Търново по случай годината на змията, открита лекция в ректората на ВТУ на г-н Тихомир Тодоров, директор на присъединеното Училище по тайдзицюан-Ян стил в гр. Стара Загора, Национален кръг на 12-то международно състезание по китайски език за студенти „Китайски мост", Ден на китайската култура по повод 50-годишнината на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий", Студентски арт семинар за китайско изкуство и култура за студентите от Филологическия факултет и Факултета по изобразително изкуство във ВТУ и др.

През месец юни 2013 г. се състоя и официалната церемония по връчването на почетните инсигнии на новия почетен доктор на Великотърновския университет – г-жа Сю Лин, главен директор на Канцеларията на Съвета за международно разпространение на китайския език (Ханбан) и изпълнителен директор на Централата на Институт „Конфуций".

Освен културните мероприятия, във великотърновския Институт Конфуций през изминалата година се проведоха и три езикови курса по китайски език за начинаещи, както и един курс по тайдзицюан.

“Китайска реч в Страната на розите – Джан Сунфън и романът, който тя преведе на български език”

Автор: Джан Синмин
Издателство: „Времена и култура”, Хонконг, 2012 г.

Универсалната популярност на биографичния жанр е лесно обяснима с присъщата на всички хора потребност да си създават мислени ориентири в привидно хаотичния поток на живота. Издигайки се над частния случай, сполучливият биографичен разказ извежда на преден план общовалидните закони на човешкото съществуване и утвърждава вярата в смисъла на всички преживявания като част от една хармонична цялост.

Книгата за живота на китайката Джан Сунфън, избрала България за своя втора родина и последен пристан, е пример за биографичен разказ, умело проследил вътрешната нишка, свързваща превратностите в необичайната съдба на героинята си. Авторът – брат на Джан Сунфън – увлекателно преплита семейната история за сестра си с медийното отразяване на просветителското й дело в България, а също и с впечатленията на много хора от нейното обкръжение, изграждайки ред по ред образа на жената, съзнателно избрала да изживее дните си като мисия в името на нещо по-голямо – величието на Родината, и така създала собственото си достойно име.

Следвайки традиционната за биографичния жанр хронологична линия, авторът разказва за детството на родената през 1918 година Джан Сунфън, за ученическите й години, за интелектуалната среда от 20-те и 30-те години на XX век в Китай, която я формира като личност. Читателят има възможност да съпреживее емоциите от нелекия избор на младата китайка да свърже съдбата си с българския евреин Янто Канети – доброволец, воювал на страната на Китай срещу японските окупатори по време на Втората световна война, и да проследи перипетиите покрай установяването на младото семейство в България. Следва решението на Джан Сунфън да посвети силите си не просто на преподаването на китайски език, а да понесе на крехките си плещи цялостното представяне на китайската цивилизация в чуждата страна. Ето защо безусловната помощ на госпожа Джан към всички нейни сънародници в България, куражът й да спаси от унищожаване китайско-езичните книги от Народната библиотека и от библиотеката на Софийския университет в периода на охлаждането на българо-китайските отношения през 60-те години, както и непресъхващата й енергия да бъде всеотдаен преподавател и да напише на ръка първите учебници и помагала за изучаване на китайски език от българските й студенти са представени като логични последствия от това голямо решение. Биографичният разказ за Джан Сунфън предлага въздействащ пример за силата на духа: ежедневно да се отстоява направения избор в името на мисия и идеали, далеч надхвърлящи тесните рамки на собствената личност.

> “Всеки човек неизбежно умира, но смъртта на някои е по-тежка и от планината Тай, а на други е по-лека и от гъше перо”

Този дух по традиция е обект на размисъл в многовековния биографичен жанр в Китай, който се обръща дори към фигури от митологичната древност. Признатият за “баща на китайската историография” Съма Циен, живял през II-I в. пр. Хр., разказва в своите “Записки на придворния историк” за живота на множество важни за китайската история личности, като започва с митичния прародител на китайците – Жълтия император. Един от петте основни раздела на “Записките” неслучайно е “Жизнеописания на изтъкнати личности” и този жанр става задължителна част от всички китайски династийни

《玫瑰国中汉语声——张荪芬和她译的保语小说》

张辛民，时代文化出版社，2012年

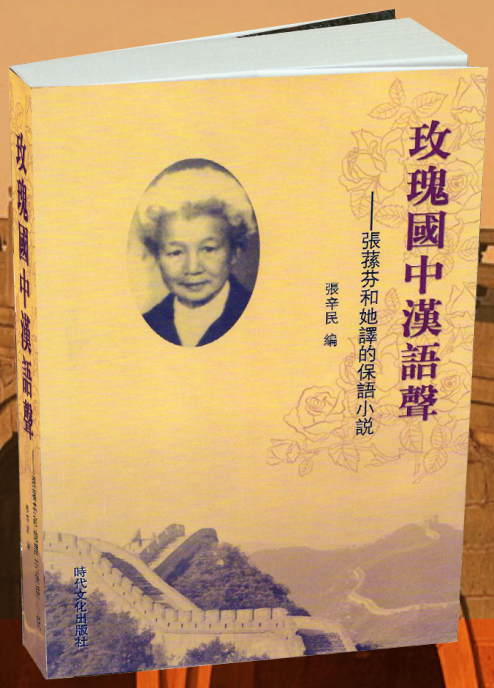

хроники в последвалите векове.

Традицията на жизнеописанията трябва да се разглежда и във връзка с едно специфично за Китай обстоятелство: поради огромното население на страната, там съзнанието за незначителност и анонимност на отделния човек на фона на могъщата държава винаги е било много силно. Имайки предвид това, можем да добием поясна представа и за критериите, спрямо които са били и продължават да бъдат избирани достойните да станат герои на официални жизнеописания – това са хората с извисено съзнание, неподатлива на изкушения ценностна система и неуморно постоянство в граденето на добро. Хора, които неизменно се различават от останалите не само в живота, но и в смъртта: "Всеки човек неизбежно умира, но смъртта на някои е по-тежка и от планината Тай, а на други е по-лека и от гъше перо" – пише в едно свое писмо историкът Съма Циен. Китайците и в наши дни разбират, че този израз се отнася не само за сетния край на някой, но и за доблестно изживения му живот, чиято стойност продължава да тежи в сърцата и умовете на поколенията.

„Китайска реч в страната на розите" ни разкрива трънливия житейски път на една именно толкова извисена личност от нашето съвремие – Джан Сунфън-Канети, превърнала живота си в мост между два народа от отдалечените краища на света. Семената, които тя с любов и грижа посажда преди повече от половин век, избуяват и надмогват трудностите на времето, превръщайки се в наши дни в една цялостна китаистична школа на международно академично ниво.

Евелина Хайн

„ЕДИН ДЕН"
Автор: У Цин, превод: Стефан Русинов, Издателство: „Сиела", 2013 г.

В годината на Мо Йен – дългоочакваният китайски носител на Нобеловата награда за литература, на пределно оскъдната лавица с книги, преведени от китайски език, се появи ново заглавие: сборникът разкази (или модерен роман?) „Един ден" на не особено известния У Цин, преведен вещо и на много места виртуозно от китаиста Стефан Русинов.

Появата на това заглавие бе като скок над едно пусто поле – липсата на сборници с китайска съвременна проза от 1989 г., когато е издадена последната антология, „Опустошеният храм", чак до настоящата 2013. Ако пък трябва да говорим за цялостен превод на книга от съвременен китайски автор, ще трябва да се потопим още по-назад в отминалия век. В този смисъл самата поява на „Един ден" е събитие, чиято значимост се подсилва от факта, че пред нас е въобще първото чуждоезично издание на появилия се като книжно тяло през 2012 г. сборник.

Всички тези достойнства и заслуги обаче все пак са външни апликации по пътя към четенето.

А вътре читателят открива най-чист дестилат на модерното разказваческо изкуство, продукт на „един блестящ талант в своята младост", както е описан авторът от своя по-възрастен събрат – писателя Хъ Сяоджу. По подобие на приказното „Имало едно време…", и тук въвеждащата фраза „Един ден…" отключва разказа, който всъщност може да се интерпретира и като стих, сън, (анти)утопия, етюд, фантастика, свръх-натурализъм, градска приказка, дзенски коан и прочие. Въобще, да се говори за жанрова хомогенност в съвременната китайска литература е доста трудно! Текстовете на У Цин са интуитивни, самопораждащи се и същевременно разкриващи на читателя мигновените рефлекси на повествованието. В тях скуката, празнотата и безделието на градския скитник играят хипнотичната роля на празния бял лист за класическите писатели. Може да споменем гротеската, черния хумор, пародията, травестирането или да правим паралели с Даниил Хармс, Йожен Йонеско, Пу Сунлин и, разбира се, Кафка. Но това отново са външни апликации спрямо органичния стил на У Цин, зареден при това с ярка кинематографичност.

Впрочем, Луис Бунюел щеше да изпадне във възторг, ако можеше да прочете „Един ден" – роман, който би могъл да породи у всеки читател сюжет за свой собствен филм. Моят би се казвал „Преследваният преследвач".

Веселин Карастойчев

乌青《有一天》

КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА

Проф. дфн Александър Федотов

Директор на Центъра за източни езици и култури, Софийски университет

Сред шестте най-древни човешки цивилизаци единствено китайската се е превърнала в същински културен континуум. Казано с други думи, само китайците в продължение на своята многохилядна история успяват да запазят непокътнати основните жалони и маркери на своята културна идентичност.

Извън всякакви съмнения, китайската култура е уникална и специфична. Тя трудно се интерпретира от чужденци и неспециалисти, защото е семиотично натоварена. Нейният символизъм е пословичен, а нейните кодове и знаци са безчетни.

Въпреки това ние разбираме, че китайската култура е органична част от световния културен процес. Подобно отношение към нея започва да се формира някъде в края на XIX – началото на XX век. Тогава Китай се отваря към света и буквално зашеметява Запада с необозримото богатство на културните си феномени, с коренно различния начин на мислене и уникалния си мироглед.

Интересът към китайската култура на Запад нараства стремглаво, но нейното познаване от наша страна про-дължава да бъде ограничено. Културните контакти са плахи и често невъзможни, поради разминаванията в политическите интереси.

Триумфът за Китай и китайската култура идва след края на Втората световна война и появата на Китайската народна република. Вътрешните китайски турбуленции все пак не успяват да попречат за възраждането на единната в своята историческа същност култура. Нещо повече, днес именно Китай „свири първа цигулка" в оркестъра, наречен „световна култура", защото именно в Китай се развиват процеси, които водят до историческото сближаване между Изтока и Запада чрез споделяне на общи културни ценности и интереси.

По тази причина, днес надали има човек на нашата планета, който да не може да даде поне един пример за нещо, направено в Китай, та било то дреха, космически кораб, бойно изкуство или древно учение. И това е така, защото китайската култура и в миналото, и днес представлява един грамаден компендиум от материални артефакти, духовни творения и морално-етични учения, от които продължават да се ръководят както самите китайци, така и много съседни народи.Отвореният към света Китай предлага на чужди туристи от цял свят немалко свидетелства от своето велико минало: това е и Великата китайска стена, дълга почти шест хиляди километра, това е и прочутата теракотена армия на първия китайски император Циншъ Хуанди, това

са Зимният и Летният дворци, Храма на небето в Пекин, многобройните исторически пагоди и дворцови съоръжения, построени из цялата страна, да не говорим за манастирите и гробните комплекси...

Китайците са същински културни иноватори: те дават на света толкова много, че ние често се сещаме само за най-популярното и то от наша гледна точка: копринта, чая, порцелана, барута, компаса и др. А прочутите китайски стари канали и пътни артерии, забележителната китайска архитектура, повлияла впоследствие корейската, японската и виетнамската...? А китайската живопис гохуа, превърнала се в синоним на изящното и имагинерното...?

Да не говорим за класическата китайска литература – средновековната проза и танската и сунска поезия – възприемани като върхът на литературното съвършенство в целия свят. Литература, чиито герои продължават да ни вълнуват и днес.

А китайската историография, която въвежда и стриктно спазва правилата за точното възпроизвеждане на държавната история...? По-късно тази историография бива възприета като задължителна при смяна на династии в съседни Корея, Япония и Виетнам.

А какво да кажем за китайската философия и нейната органична връзка с етиката и политиката, за имената на такива китайски мъдреци като Конфуций, Лаодзъ, Джу Си, Мао Гун, Хуей Шъ, Шао Юн и много други?

Като всяка култура, китайската култура също отразява и интерпретира историческото време. Затова днес можем да говорим за забележителни постижения на китайската техническа мисъл, за космическите полети на китайските тайконавти, за най-бързите в света влакове, за необикновените постижения на китайските спортисти, демонстриращи уникални резултати, за най-големите в света морски пристанища, за най-високите небостъргачи, за най-дългите мостове и за новите градове, които никнат като гъби след дъжд. Всичко това също е проява на китайската култура – съвременна по вид, но традиционна по същност.

Вероятно, именно в съчетанието между традиционното и съвременното се крие грамадният потенциал на Китай и на китайската култура. Ненапразно великият Конфуций е казвал: „Който постига новото, грижейки се за старото, той може да бъде учител". Ще добавим: „той може да бъде и пример за другите!"

Китайски театър на българска сцена

През последните три години магията на Древен Китай с неговите исторически и мистични персонажи успя да завладее и българската театрална сцена: редом със зрелищното двучасовото представление „Пътуване на Запад" по сценичната адаптация на Мери Зимерман, която се игра в НАТФИЗ почти цяла година, любителите на китайската философия можеха да се насладят и на постановката „Последователите на Конфуций", създадена по четири съвременни едноактни пиеси от китайския драматург Хан Дин`ин, с която бъдещите актьори от четвърти курс на НАТФИЗ участваха на международния конгрес на Световната организация за сценични изкуства в Сямън през 2011 г. и спечелиха заслужени отличия. Постановката „Пътуване на Запад", от своя страна не само предизвика широк интерес сред родната публика, която всеки път препълваше голямата зала на НАТФИЗ, но също така получи високи оценки и в родината на романа – на представлението, което се игра на 30-ти януари 2012 г. специално присъстваха ректорът и заместник-ректорът на Централната академия за драма в Пекин, както и заместник-ректорът на Шанхайската театрална академия.

Несъмнено, зад успеха и високото актьорско майсторство на участниците в тези две постановки, третиращи древнокитайска тематика, стояха сериозният труд, режисьорският талант и многогодишният преподавателски опит на проф. Снежина Танковска. Пресъздаването на класическата творба „Пътешествие на Запад" на родната сцена също бе нелека задача – костюмите и декорите щедро възпроизвеждаха цветовото богатство и панорамната зрелищност, а всички технически възможности на съвременната театрална сцена (пропадала, странични кулиси, въртящи се платформи, аудиовизуални и осветителни средства) бяха използвани максимално, за да се пресъздаде триделната вселена от Небе, Земя и Ад, както и да се представят живо и завладяващо отделните моменти от пътешествието.

През юни миналата година НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов", съвместно с Шанхайската театрална академия, Институт Конфуций в София и подкрепата на Посолството на КНР в България, организираха Дни на китайския театър, които освен представленията на двете постановки „Пътуване на Запад" и „Последователите на Конфуций", още включваха и практически ателиета с демонстрации на типични елементи от класическия китайски театър, както и лекция на тема „Конфуций, неговите последователи и китайското театрално изкуство", изнесена от проф. Сун Хуейджу, заместник-ректор на Шанхайската театрална академия.

„Последователите на Конфуций" е многоетапен международен проект, в който НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов" участва активно от 2011 г. насам, със съдействието на Институт Конфуций в София.

„Последователите на Конфуций" е многоетапен международен проект, в който НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов" участва активно от 2011 г. насам, със съдействието на Институт Конфуций в София. Предвижда се през 2014 г. съвместно да бъдат реализирани нови постановки от проекта, които да се играят не само в София, но и в други градове от страната с цел популяризиране на техните образователни, артистични и културни измерения сред младежката публика. Освен това, България ще представи новите си постановки и на Международната конференция „Авангард, традиция, общност", организирана от Шанхайската театрална академия през следващата година.

Специално за първия брой на списание Институт Конфуций в София, проф. Сун Хуейджу – бивш зам.-ректор на Шанхайската театрална академия и драматург, написа кратко представяне на международния проект „Последователите на Конфуций".

《孔门弟子》：让中国戏曲走向世界

孙惠柱

中国的戏曲艺术独树一帜极为精彩，但如何能让外国观众看懂并且喜欢？古装戏曲一定要具备能与现代精神沟通的内涵。为此，上海戏剧学院创作了《孔门弟子》系列剧。我们借鉴小说《西游记》中唐僧带美猴王等三个徒弟西天取经的叙事结构，将剧情安排在孔子周游列国宣传儒家思想的游历中。角色都按京剧的主要行当用程式化动作展现，有些像意大利即兴喜剧。 主要角色包括：孔子（老生）、子鲁（花脸，性格急躁）、子徒（小丑）、秦冉（女扮男装的刀马旦）。其他在旅途中遇到的角色也都按戏曲行当进行类型化的呈现。

《孔门弟子》采用传统文化和民间故事的资源，选取能接通当代人思想的寓言故事，例如《三人与水》：三个弟子为无法公平分享一样东西而头疼，孔子让他们做个教育戏剧的练习：一个人挑水喝，两个人抬水喝，三个人没水喝；然后要弟子解读刚演过的故事。子鲁说“一”，您嫌我们多了一个人。子徒说“二”：“人者仁也，”两个人最好。秦冉说“三”，因为“三人行必有我师，”有了三个人，就有师有生，分出等级，就会制定大家都要遵守的礼；否则就会落到大家都没水喝。孔子点头。子徒说，规则一定要由老师来定吗？您的“三人行必有我师”不是说，就是我们三人中也可能有人在某一方面做您的老师吗？

在这里我们看到三个虚构的、渴望成熟的弟子，一个真实的、诲人不倦的夫子。他们在周游列国途中演绎出一个个令人啼笑皆非又发人深省的故事。四人在途中不断遇到难题，引发辩论和争议；一些为人处事的道理，成了精辟的夫子语录。让生、旦、净、丑演绎孔子思想，用唱、念、做、打传递中国文化，该系列剧吸引了外国人参加。保加利亚国家戏剧电影学院、美国剑桥公学和上海戏剧学院的学生在2010年国际剧协世界大会上联袂演出，很受欢迎。 在明年七月上海戏剧学院主办的第20届人类表演学国际大会上，还将有一个更多国家参与的《孔门弟子》国际戏剧展演。

只要找到把传统审美特色和现代精神结合起来的方法，戏曲可以成为中国文化走向世界的一条捷径，关键是：形式必须尊重戏曲，内容不忘面向现代。

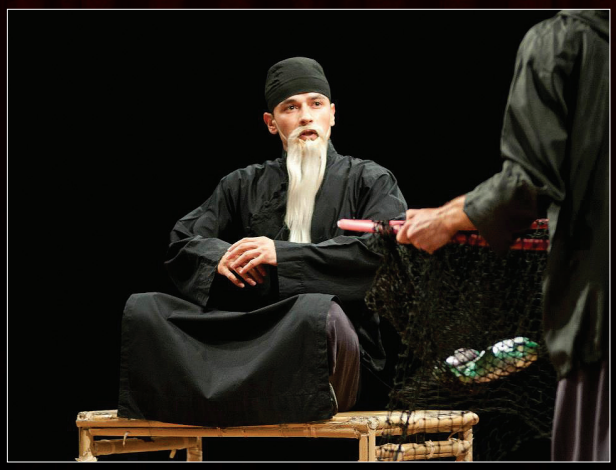

“Последователите на Конфуций”: да изведем традиционната китайска опера на световната сцена

Проф. Сун Хуейджу

Китайската опера като едно самобитно и изключително зрелищно изкуство, винаги е била провокирана от въпроса как да спечели разбирането и възхищението на чуждестранната публика. Но за да се случи това, в нейните старинни декори и костюми е нужно непременно да присъства съдържание, което да е актуално за духа на новото време. С такава визия пред себе си, Шанхайската театрална академия създаде театралната поредица „Последователите на Конфуций”. Нейният сюжет представлява низ от случки по време на пътуването на Конфуций в различните воюващи тогава царства, което той предприема, за да проповядва философията си. Тази повествователна структура е заимствана от романа „Пътешествие на запад”, разкриващ пътешествието на танския монах и тримата му спътници, сред които и Кралят на маймуните, към Западния рай в търсене на свещените писания. Героите са изградени на базата на типичните главни персонажи от Пекинската опера с характерните за тях стилизирани движения – способ, напомнящ за италианската Комедия дел Арте. Тук главните герои са: Конфуцй (съответстващ на персонажа „老生 – старец” от Пекинската опера), Дзъ Лу (като персонажа „花脸 – мъж, отличаващ се с изключителни качества”, в случая с буен нрав), Дзъ Ту (като персонажа „小丑 – шут”) и Цин Ран (женски персонаж, преоблечен като мъж, съответстващ на персонажа „刀马旦 – смела жена с бойни умения”). Всички останали герои, които Конфуций и неговите последователи срещат по пътя, също са представени като типични персонажи от традиционната китайска опера.

„Последователите на Конфуций” черпи материал от древната китайска култура и фолклор, чрез подбрани алегории и разкази, близки до манталитета на съвременния човек. Така например, в пиесата „Тримата и водата” трима от учениците на Конфуций се чудят как поравно да разделят нещо помежду си. Тогава Конфуций им поставя за задача да разиграят

поучителна постановка със следния сюжет: „носи ли един човек водата – пие, носят ли двама водата – пият, но трима ли са – нямат вода за пиене", след което ги кара да разтълкуват току що изиграната постановка. Дзъ Лу тълкува „носи ли един човек" като намек от страна на Конфуций, че един човек се явява излишен. Дзъ Ту пък счита, че „носят ли двама" отразява конфуцианският принцип, че „истинският човек е човеколюбив" и в този смисъл да сподели с ближния това, което има, е най-добрият избор. Цин Ран обяснява третата част на постановката, позовавайки се на друга изказана от Конфуций мъдрост: „Вървят ли трима, един непременно е учител за останалите", т.е. има ли учител и ученици, вече е налице йерархично разделение, и чрез него могат да се зададат норми, които всички да спазват. Но ако йерархичното разделение липсва, то всичко ще се обърне с главата надолу и няма да има вода за никой. Конфуций кима одобрително. Тогава Дзъ Ту пита: „Правилата задължително ли трябва да се определят от учителя? Нали казвате, че „Вървят ли трима, един непременно е учител за останалите", това не значи ли, че в някои отношения и учителят може да се поучи от учениците?"

В настоящия театрален проект последователите на Конфуций са представени като трима въображаеми, нетърпеливи да пораснат персонажа, а Конфуций – като истински, неуморно поучаващ учител. По време на пътуването си из царствата, те интерпретират множество иронични и същевременно провокиращи размисъл истории. Четиримата непрекъснато се сблъскват с трудности по пътя, стават причина за множество спорове и противоречия. Много от добре познатите ни житейски принципи се превръщат в проницателни цитати, излезли от устата на учителя. Така поднесената интерпретация на конфуцианската философия посредством традиционни персонажи от Пекинската опера, примесена със специфични за китайската култура песни, четения, действия и бойни сцени, породи у множество чуждестранни актьори желание да участват в театралната поредица. На световния конгрес на международната асоциация по драма през 2010 г., българската Национална академия за театрално и филмово изкуство, американският Обществен колеж „Кеймбридж" и Шанхайската театрална академия изнесоха съвместни постановки, които получиха чудесни отзиви. А на предстоящата XX-та международна конференция по изследване на човешките сценични представления, която ще се проведе през юли 2014 г. с домакин Шанхайската театрална академия, ще се включат и още държави със свои постановки на „Последователите на Конфуций".

Ако съумеем да открием начина, по който да съчетаем традиционните естетически ценности с духа на съвременната епоха, то китайската традиционна опера би могла да се превърне в пряк път за навлизане на китайската култура към света. Но ключовият момент си остава: формата задължително да запази облика на традиционната опера, а съдържанието неизменно да бъде насочено към съвремието.

Проектът „Последователите на Конфуций" през погледа на българските актьори

Тея Сугарева,
участник в проекта „Последователите на Конфуций" като помощник режисьор и делегат от българската група при гостуването на спектакъла в Китай

„Последователите на Конфуций" бе една прекрасна инициатива, в която участвах заедно със състудентите си по време на обучението ни в НАТФИЗ. Участието ни се състоеше в подготовка и създаване на спектакъл по текстове, писани от Хан Динин. Текстовете са базирани върху митове и исторически факти за живота на китайският философ и мислител Конфуций, като целта е студенти от различни националности, обучаващи се в театрални програми да създадат свой сценичен вариант на текстовете, предложени от проф. Сун – ръководител на международния проект.

В основата на нашия спектакъл бяха три текста от серията едноактни пиеси, написани по Беседите на Конфуций: „Трите и водата", „Никога не причинявай на другите онова, което сам не харесваш" и "Правилата на играта", интермедията „Рибарят Чан и дърварят Ли" и няколко стихотворения от епохата Тан.

За да се подготвим за работата върху това представление, участвахме в уъркшоп, организиран от НАТФИЗ и Шанхайската театрална академия. От Шанхай изпратиха Сю Дзяли – преподавател и специалист по актьорски техники от Пекинска опера, която организира двуседмичен уъркшоп с нас. Той беше изключително полезен, тъй като ни позволи да се срещнем с една различна и далечна култура – с нейния език, нейната изразност. Всички физически умения, които натрупахме по време на уъркшопа станаха основа за изграждането на представлението „Последователите на Конфуций". Но освен тях, мисленето и нагласата ни спрямо източната култура също се промениха и ни позволиха да разширим кръгозора си на възприятие и интереси.

След като завършихме представлението бяхме поканени в Китай, в града Сямън – където театрални училища от цял свят показваха своите представления. Това бе поредното интересно преживяване за нас, тъй като текстовете вече ни бяха известни, но да сравняваме различните им сценични реализации, различните подходи към тях – това беше наистина ценното и обогатяващото. Всяко представление рисуваше индивидуалността на участниците, уникалния им подход, но също така говореше и за точките, в които две различни национални идентичности се засичат. Вярвам, че благодарение на сътрудничеството между театралните училища в Китай и НАТФИЗ, ще има още много възможности за такива плодотворни срещи.

贾樟柯《天注定》(„A Touch of Sin”) 2013

През май 2013-та, на международния филмов фестивал в Кан, китайският филм *„Докосване до греха”* на Дзя Джанкъ взе една от най-престижните награди в света на киноизкуството: *„Златна палма”* за най-добър сценарий. А както е известно – без качествена драматургия в никакъв случай не може да се заснеме и да се стигне до добър художествен резултат. Филмът, който е копродукция между Китай и Япония (от Страната на изгряващото слънце проду-цент е компанията на Такеши Китано), ще излезе по екраните на Китай през ноември 2013. Същевременно творбата е номинирана за шест национални кино награди *„Златен кон” (Golden Horse Award)* на китайското седмо изкуство в следните значими категории: най-добър игрален филм, режисура, оригинален сценарий, операторска работа, монтаж, оригинална музика. А това не е никак малко.

Наричат Дзя Джанкъ (роден през 1970 г. във гр. Фънян, пров. Шанси, завършил Пекинската филмова академия) абсолютният лидер на *Шестото кинопоколение* в китайското кино, което пристигна след триумфа на *Петото,* белязано от емблематичната работа на режисьорите Джан Имоу, Чън Кайгъ, Тиен Джуанджуан и др. Новите млади автори в екранното изкуство на Китай обаче са много различни от своите предци. Ето какво казва самият Дзя Джанкъ в едно свое интервю: *„Направихме много, за да култивираме интереса на китайската публика към нашите филми. До появата на нашето режисьорско*

“Докосване до греха” на Дзя Джанкъ: Суровата пустота на битието

Доц. д-р Андроника Мàртонова,
Институт за изследване на изкуствата - БАН

поколение изобразяването на реалността, такава каквато е, беше чужда на родната аудитория. Не е лесно да променяш нагласи, нито да променяш кинематографи. Мога да кажа, че филмите ни са много лични, защото са и част от собствения ни житейски бекграунд. Все повече съвременни китайски режисьори са мотивирани и инспирирани да правят филми за реалния съвременен живот в днешен Китай. Искаме да срещнем и да наблегнем на проблемите и трудностите, с които се сблъсква обикновеният човек. Нашето Шесто кинопоколение изповядва обща естетическа ценностна система, свързана с преоткриването на действителността и простотата. В китайската култура съществуват три свързани и много важни понятия: реалност, човеколюбие, красота. Това са и основните фази на естетическото. И наистина, ако изкуството не може да портретира реалните емоции и живота, как ще стигне до красотата?”

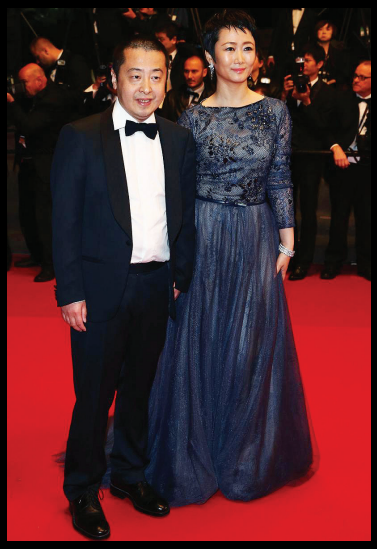

*Режисьорът **Дзя Джанкъ** със съпругата си – актрисата Джао Тао на фестивала в Кан.*

Най-обещаващият, провокативен, зрял и важен за киното режисьор от Китай – ето така световната критика определи Дзя Джанкъ след наградата му в Кан. Апропо, това не е първият престижен приз за кинотвореца, който вече в биографията си има над 20 статуетки от филмови фестивали, в това число и „Златен Лъв" от Венеция.

"Докосване до греха" се базира на истински събития – четири неочаквани престъпления разтърсили обществеността и случили се в различни краища на Китай, за които Дзя Джанкъ научава от медиите. Авторът провежда дълго документално проучване в селищата на местопрестъпленията,преди да напише сценария си. Сюжетът на филма е следният:

Миньорът Дахай (大海, в ролята е Дзян У/ 姜武) се разбунтува до крайност срещу мафиотските тайни игри на „въглищарските" босове. Несправедливостта, корупцията, тишината, страха, лицемерието сковават малкото провинциално селище. Дахай не може повече да търпи ситуацията и наказва с безмилостен показен разстрел виновните олигарси… След множество опити да бъде ограбен по пътя от съвременни разбойници, един обикновен на пръв поглед работник (Уан Баоцян/ 王宝强), пътуващ и заработващ из страната, се връща в родния си край за Нова Година. Установява, че животът му е преизпълнен с безсмислие и е загубил най-ценното – доверието и обичта на семейството си. Защото паралелно с легалната работа, той е и извършител на поръчкови убийства… Арогантни клиенти в спа център се опитват да склонят в проституция и изнасилят красива рецепционистка (Джао Тао/ 赵涛). Агресивно я унижават до такава степен на абсолютно потъпкване на достойнството, че тя не издържа и в самозащитата си ги убива... Младо момче (Луо Ланшан/ 罗蓝山), припечелващо ту като крояч във фабрика за дрехи, ту като сервитьор в елитен вариететен клуб, се бори със самотата си и невъзможността да бъде обичан. Субективното му усещане за безпътица, тотална духовна деградация и изолация все повече го притиска и в крайна сметка го тласка към самоубийство.

Дзя Джанкъ е кино-майстор, който успява да портретира по забележителен начин суровата пустота на битието, като същевременно изгражда сложно многопластово по-слание. Четирите съдбовни нишки дискретно се пре-плитат само като рамка в началото и в края на филма. Перфектно мотивира персонажите си, показвайки причините за вътрешния им взрив до границите на екстремалното, до ненадейното и абсолютното обезобразяване на Аза. Същевременно ги поставя в една поетизирана и дори красива кинематографична среда, която контрастира и кореспондира с наранения им емоционален статус. Основно борави с открити екстериорни пространства и реални обществени ме-ста: автобусна спирка, жп гара, главен път, фабрика, общежитие… „Това всъщност – казва режисьорът – е в унисон и с китайската традиционна естетика, в която емоционалността и локуса са взаимосвързани. Също така, в контекста на филма, реалното пространство хибридизира – получава се своеобразен микс от документално и игрално кино." Неговите герои са изтъкани от всичко онова, което са изгубили – душевно равновесие, хармония, надежда, достойнство, обич… Внезапно изпразнени, самотни, унижени, неразбрани и несигурни те реагират по единствения приемлив за тях начин,

като извършват престъпление (в това число и срещу себе си), без изобщо да го искат дълбоко вътре в тях. Просто са принудени да го направят. "Докосване до греха" е филм за безсилието и беззащитността и поставя много въпроси пред всеки развит социум. Защото това, което се случва в сюжета, може да бъде ситуирано навсякъде. Това е и една от многото причини заради които кинотворбата трябва да се гледа и разбере правилно. „Всичките ми филми се развиват на фона на трансформиращ се Китай, който от 70-те години на XX в. досега промени обществото до неузнаваемост. Имаше социални групи, които изведнъж от малцинствени и бедни се оказаха благосъстоятелни, и други – които останаха маргинализирани. Като творец съм напълно убеден, че културата и по-специално изкуствата трябва да поемат отговорността и грижата за хората, които са в неизгодно положение." – споделя Дзя Джанкъ.

Актьорският състав на „Докосване до греха"

"Като творец съм напълно убеден, че културата и по-специално изкуствата трябва да поемат отговорността и грижата за хората, които са в неизгодно положение."

Дзя Джанкъ
на снимачната площадка

Китайското семейство 中国的家庭

Мария Атанасова,

студентка в Столичен педагогически университет - Пекин

„Ако човек живее един месец в Китай, би могъл да напише книга. Ако живее една година, би могъл да напише статия. Ако прекара още повече време тук, то в един момент всичко започва да му се струва нормално...“

Прочетох тези думи в един форум преди повече от 3 години, малко преди идването ми в Поднебесната. Тогава си мислех, че не е вярно, и че с времето се трупат все повече и повече впечатления. Сега обаче съзнавам, колко е трудно тези впечатления да изкристализират в един конкретен и ясен образ, съчетаващ многоизмерността на една толкова екзотична за нашите ширини държава.

Всеизвестен факт е, че основната клетка на всяко общество е семейството, това важи в не по-малка степен и за китайското общество. И как да не говорим именно за семейството, когато информацията за туристическите обекти, храната, транспорта и всички други „важни” неща в Китай, изобилства във всеки уважаващ себе си справочник? Но това, което мен лично винаги ме е вълнувало, е какво се случва в домовете и главите на хората там: за какво мечтаят, на какво се радват, как възпитават деца си, каква ценностна система имат… И основното: кое ги прави различни от нас и кое ги доближава, имаме ли допирни точки изобщо? Най-близкият ми досег за тези години, прекарани в Китай, беше работата ми на учител по руски език и детегледачка в едно заможно китайско семейство. Разбира се, то не е представителна извадка на всички семейства, не отразява напълно действителната картина, но говори много за навиците и възгледите на модерните китайци, за живота им като цяло. В Китай днес е тенденция да се търсят чуждестранни преподаватели и обучението на децата да започва в най-ранна възраст – толкова ранна, че може би преди да са проговорили на родния си език дори. Родителите се надпреварват да търсят най-добрите преподаватели, най-утвърдилите се школи, най-опитните детегледачки, които да превърнат децата им в способни и просперииращи хора, да им проправят път към далечния… Запад. Да, именно Запада, защото докато ние се прехласваме по ароматите на Изтока, по пикантните вкусове и силните усещания, то тук хората мечтая децата им да заминат за чужбина, и тяхната чужбина най-често е в рамките на англо-говорящите държави. Не само богатите, но и родителите с по-скромни възможности работят неуморно, за да не изостават децата им от другите. Поради тази причина, те най-често нямат време за собствените си деца и вариантите са два: тези с по-малки възможности оставят рожбите си

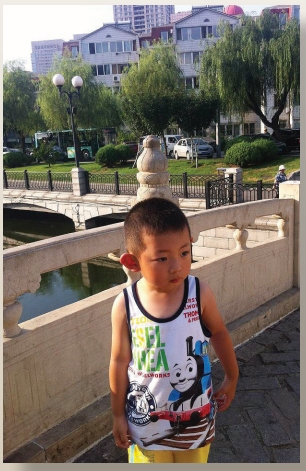

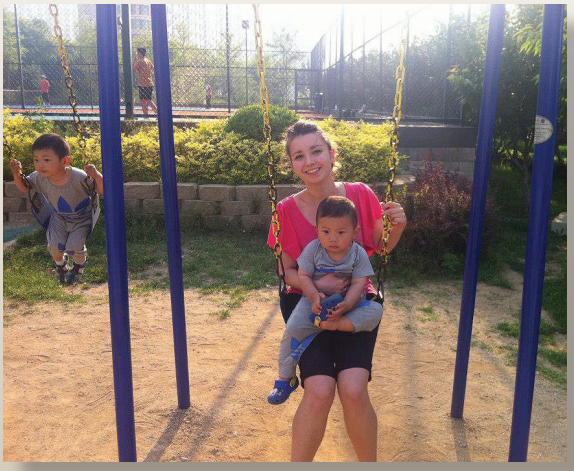

на грижите на баби и дядовци, а тези с по-големи финансови възможности препредават децата си от ръцете на една детегледачка в ръцете на друга…

Самата аз бях една от тези детегледачки повече от половин година. Всеки ден виждах как едно двугодишно и едно едногодишно дете в рамките на един и същи ден сменят учители по китайски, по английски, по пиано, ходят на часове за развитие на тялото /катерене под наблюдение на специалисти/, биват посещавани веднъж седмично от детски психолог, който да следи развитието им и да дава нови, и нови насоки на родителите… Успоредно с това аз също бях там и ги учех ги на руски език, като си задавах неведнъж въпроса доколко всички тези усилия имат смисъл. И неведнъж отговорът е бил именно пред очите ми – виждах как мечтата на повечето китайски родители е да предоставят на детето си най-доброто, според както те го разбират. И вярно, на мъниците не им липсва нищо: нито играчки, нито вносна храна, нито най-нови технологии… Не им достига само вниманието на собствените им родители.

До какво поколение ще доведе тази тенденция и дали този стил на отглеждане и възпитание е най-подходящ за бъдещите млади хора? Ще станат ли наистина силни и можещи тези „малки императори", или обградени от прекомерно внимание, един ден ще са неспособни сами да се справят с живота? Ще бъдат ли уверени личности или вечно ще им липсва топлината на дома, която получават толкова рядко? Трудни въпроси, но в едно съм сигурна – китайските родители го правят с мисълта за по-добро бъдеще. Че кой родител не мечтае детето му е да е щастливо?

老牛湾春节之游

Китайската Нова Година в Лаониу `уан

Какво може да накара един „лаоуай" („чужденец") да прекара Новогодишната вечер далеч от приятелите и себеподобните? „Ще празнуваш Нова Година в провинцията – в онзи студ и далеч от готините купони в Пекин? Та ти си луд!" – бе лаконичният коментар на един мой приятел. Може би наистина бях. Но със сигурност бях още и запален по пътувания, открития, правене на снимки и научаване на нови неща. Защото за „готините купони" вече знаех доста. Но същото не можеше да се каже за отдалечените от Пекин кътчета.

Затова когато Международният туристически клуб „China Great Wall" ми предложи да се присъединя към екскурзия до Лаониу`уан в провинция Шанси, без колебание приех. Допадна ми идеята за посрещане на Новата година там, за разхождане по замръзналата Жълта река, за изкачване по Великата стена и живот сред местните хора… Сред местните хора? Да, именно в домовете на местните хора! Те ни посрещнаха с цялото си сърце и душа. Или поне такова бе моето усещане. Китайският ми по принцип бе доста оскъден и се налагаше да чета мислите на хората – така оцелявах през повечето време в Китай.

Да си единственият европейски „лаоуай" в групата, си бе чисто приключение, но в крайна сметка се оказа доста забавно. По някое време успях дори да вдигна тост в чест на нашия домакин – но не и без помощта на един китайски приятел, моят смартфон и солидна порция „байдзиу" (както китайците наричат твърдия алкохол). Неусетно се сближихме като семейство и нищо не ни липсваше. Тогава извадих фотоапарата си, изпуших една цигара и направих тази снимка. Просто бях в настроение за това:

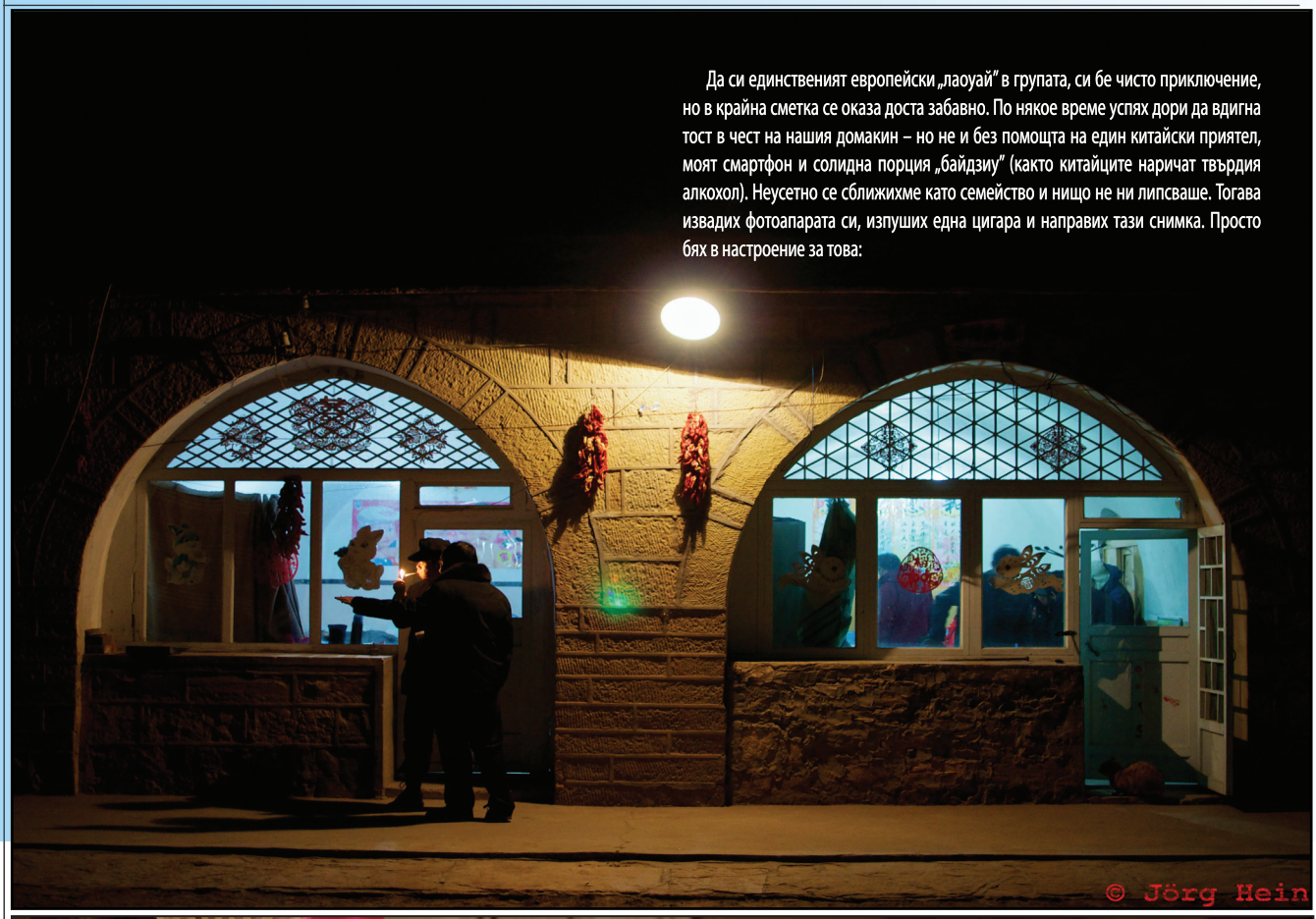

Очакваха ни и други приятни моменти, разбира се. За китайците посрещането на новата година е важно събитие, затова се събрахме на едно много интересно място: от едната страна имаше малък храм, където хората се молеха на местното божество и палеха благовония. От другата страна бе разположена сцена. А между тях всеки се опитваше да си намери място по-близо до сгряващия огън. Да, онази вечер беше кучи студ! И затова се възхитих искрено на актьорите – погледнете ги и си представете, че е било минус 15 градуса! Невероятно! За всеки чуждестранен фотограф тази снимка е истинска красавица! И доколкото ми обясниха, моята красавица бе свързана с местен оперен стил.

На следващата сутрин станах доста рано. Взех фотоапарата и излязох да се поразтъпча. Само няколко крачки навън бяха достатъчни, за да усетя естествената вродена красота на това място – тихо, мирно и неподправено. Бях улучил момента, в който луната и звездите вече избледняваха, а зората бе на прага на хоризонта. Небосвода бе обвит в магическа светлина, която правеше всичко да изглежда необикновено. Каква наслада изпитах само от тези няколко крачки в онази сутрин! Щях ли да ги направя, ако бях в Пекин? Не, разбира се, защото знаех, че там тази магия липсва.

© Jörg Hein

А пък следващата нощ – нощта срещу Новата година бе истински тъмната нали не бяхме в столицата, обсипана с безброй светлини! Опитах да снимам със светкавица, но резултатите не ме удовлетвориха. Затова отново направихме снимки едва на сутринта, докато биехме камбаната, с която посрещахме Празника на пролетта. Не ме питайте как, но местните хора бяха успели да вземат назаем една камбана от близкия манастир. И преди бях виждал подобни камбани, които винаги ми приличаха на рицарски шлемове, въпреки че символиката на лотусовите и хризантемовите мотиви по тях ми бе добре позната.

© Jörg Hein

Веселбата продължи като се събрахме за групова снимка пред една стара наблюдателна кула. Всички изпяха „Честита Нова година от Лаониу`уан". Естествено, на китайски. Опитах да се присъединя към тях, но въпреки, че разбирах думите, езикът ми някакси не успяваше да се справи. Затова реших да направя онова, което умеех най-добре – да снимам.

Когато вече мислех, че съм напълно вкочанен, най-сетне нашият новогодишен поход започна! Следвахме Брус, който се оказа истински водач! Той ни поведе надолу към замръзналата Жълта река по една твърде стръмна пътека, която изобщо не беше подходяща за високи токчета. Споменавам това, защото съм бил свидетел как дамите се оплакват от болки в краката при изкачване на Китайската стена в участъка при Бадалин. Но Лаониу`уан си е приключение за истински алпинисти и търсачи на силни усещания! Погледнете само скалите на заден план!

© Jörg Hein

Тази снимка направих по средата на пътя надолу към реката. Вече не ми беше студено и поспрях, за да се полюбувам на гледката. И тогава стана интересно: един от нашите местни приятели каза, че на китайски изразът „разхождам се по леда" (走冰) звучи по същия начин като израза „гоня болестите" (走病). Затова една разходка по леда в първия ден на новата година се считало за добра поличба, макар и на мен да ми звучеше малко предизвикателно. И наистина, оказа се истинско предизвикателство: долу в каньона се чуваше скърцането на ледените късове, които сякаш помръдваха. А в близост до брега ледът не бе достатъчно дебел, за да поеме тежестта ни и се наложи да преминем тънките участъци като балансирайки върху един дънер… Чувствах се, меко казано, странно.

От дълбоките каньони, пътят ни отведе отново нагоре към планините. На моменти се налагаше повече да се катерим, отколкото да вървим на два крака. Плувнал в пот, забелязах, че обувките, панталоните и даже фотоапаратът ми се бяха покрили с дебел слой прах – жълт, точно както и льоса навсякъде около нас. Не само хълмовете, но и наблюдателните кули, даже и самата Велика китайска стена на това място бяха изградени от льос. Когато видях различното лице на китайската стена тук в Лаониу`уан, осъзнах, че всъщност тя бе направена именно от китайска пръст, казано поетично. Именно затова китайците я възприемаха като нещо родно и изконно. След това свое откритие погледнах отново пейзажа и видях, че руините от стената бяха неразривна част от него. И това ме накара да преосмисля образите на Великата китайска стена по един нов начин – независимо дали ни се струват интересни, досадно повтарящи се, или пък твърде разрушени от времето, всички те носят в себе си този уникален дух на китайската родна земя!

През зимните дни ледът се покрива с льос. Когато ледът започне да се топи, льосът се разтваря в реката и тя става жълта. Това означава, че в Жълтата река има история: всичко е изградено именно от тази китайска земя, и всичко някога съществувало е оставило своите следи върху нея. А с повея на вятъра, земята става част от реката, която прекосява цялата страна…Мисля, че това прави Жълтата река толкова важна в сърцата и душите на китайския народ, и това прави магията на Лаониу`уан. Разделих се с него натъжен, но удовлетворен – бях научил и открил твърде много и твърде ценни неща.

За автора Йорг Хайн

Йорг Хайн е роден в Берлин, където учи история и религия, и става свидетел на падането на Берлинската стена. През 2007 г. идва в България, няколко месеца по-късно отпътува със съпругата си за Китай, където прекарват четири години. В личен план това се оказва период на интензивно потапяне в културата и обществото на една непозната страна, което започва още с пристигането му в Китай и международния фурор от откриването на Олимпийските игри през 2008 г. Този процес преминава през сътрудничество с различни китайски университети и компании, ежедневни взаимодействия, различия и най-често приятелства с представители на съвременното китайско общество, които запечатват в съзнанието и фотообектива му образа на многоликия Китай.

„Белите птици" на Хъ Лиуей

в превод от Стефан Русинов

Хъ Лиуей (1954) започва да пише поезия след дипломирането си от Факултета по китайски език на Хунанския педагогически колеж през 1978 г. Въпреки че през първите две години и половина изписва няколко дебели тетрадки, основно с тъкмо добиващата популярност "поезия на забулената луна", самият той нарича творчеството си от този период "чекмеджийна литература", която така и не вижда бял свят. Едва в началото на осемдесетте години Хъ Лиуей публикува няколко стихотворения в поетичното списание "Звезди", а впоследствие се ориентира към писане на разкази. Въпреки това, страстта му към поезията остава и прониква дори в прозата му, която се отличава с характерните за древната китайска поетика мелодичност, минимализъм, пасторалност, идиличност, изящност, внезапност, отдръпната съзерцателност, меланхолична красота, емоционална наситеност, образна гъстота и смислова безкрайност, което предизвиква сравнение с модерните китайски класици Шън Цунуън и Уан Дзънци. Тези характеристики карат главния редактор на най-престижното по това време списание "Народна литература" през 1983 г. да отпечата първия разказ на Хъ Лиуей "Песента на каменоделеца", а през 1984 г. разказът му "Белите птици", публикуван в десети брой на ежемесечника, печели наградата за най-добър китайски разказ на годината и не след дълго е включен в програмата по литература в основните училища.

През 1984 г. разказът му "Белите птици", публикуван в десети брой на ежемесечника, печели наградата за най-добър китайски разказ на годината.

Това кратко произведение прави силно впечатление на тогавашните литературни кръгове с няколко свои особености: поетичния език, търсещ връщане към традиционните китайски светоглед и светоразказ, което нарежда произведенията на Хъ Лиуей начело на зародилата се през 80-те години новокласическа вълна в културата и литературата – т. нар. "търсене на корените" – движение, което пряко или косвено цели изравянето на почти изгубените традиционни ценности; изключително финото третиране на темата за Културната революция, без да се

изпада в трагизма и сантиментализма на типичната по това време "литература на белезите". В целия разказ цари идилично безвремие, но няколко вметки (като "публичното обвинение") поставят случката в конкретен исторически момент и придават на произведението допълнителен пласт символика. Структурата на разказа и стратегията да се предаде голямото през малкото, да се види особеното в обикновеното, да се постигне емоция чрез образност, а не логичност чрез сюжет (самият автор споделя, че харесва "литература, която изтича от сърцето, а не която е изстискана от мозъка").

През 1986 г. излиза първият сборник с разкази на Хъ Лиуей "Градче без истории" като част от културата за 80-те години поредица "Нови звезди" на издателство "Писател", в която са включени и дебютните книги на бъдещите съвременни класици Ю Хуа, Мо Йен, Цан Сюе, А Чън, Ма Юен, Гъ Фей и др. По-нататък Хъ Лиуей заема длъжности в родния си град Чанша – редактор и председател в местната Федерацията по изкуство и литература, както и заместник-председател на местния Съюз на писателите.

Въпреки че краткият разказ е жанрът, в който е най-плодотворен и с който добива най-голяма популярност, творческите търсения на Хъ Лиуей са разнородни – освен сборниците с разкази и повести като "Градче без истории" (1986) и "Лао Кан тръгва на път" (2002), романът "Като слънцето в осемдевет" (2006) и есеистичните книги "Нашите жени" (2004), "Викай народа" (2005) и др., той публикува албуми с карикатури, сборници с рисунки, фотографии и есета ("Безсънните звезди" (2000), "Кафеният град" (2004), "Мили дни" (2009) и др.), илюстрира няколко книги на свои приятели и пише сценарии за телевизионни предавания. През 2012 г. излиза последната му засега книга - сборникът с есета "Онази луна, онези хора".

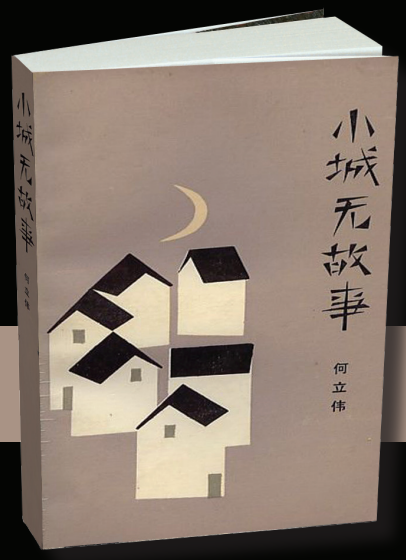

"Литература, която изтича от сърцето, а не която е изстискана от мозъка"

Стефан Русинов

преводач

*Стефан Русинов е самодеен преводач, любител художник и книжен археолог, завършил е магистратурите „Преводач-редактор" в Софийския университет и „Модерна и съвременна китайска литература" в Централнокитайския педагогически университет в Ухан. Засега има една преведена книга – **"Един ден"** на У Цин; предстои да излезе втора – **"Изплези си езика"** на Ма Дзиен. Списва два блога - читателски (chetohkniga.blogspot.com) и преводачески (raznitakiva.wordpress.com).*

何立伟《白色鸟》

夏天到来，
令我回忆。
——外国民歌《夏天的回忆》

设若七月的太阳并非如此热辣，那片河滩就不会这么苍凉这么空旷。唯嘶嘶的蝉鸣充实那天空，云和风，统不知踅到哪个角弯里去了。

然而长长河滩上，不久即有了小小两个黑点；又慢慢晃动慢慢放大。在那黑点移动过的地方，迤逦了两行深深浅浅歪歪趔趔的足印，酒盅似的，盈满了阳光，盈满了从堤上飘逸过来的野花的芳香。

还格格格格盈满清脆如葡萄的笑音。

却是两个少年！一个白皙，一个黝黑，疯疯癫癫走拢来。

那白皙的，瘦，着了西装的短裤，和短袖海魂衫。皮带上斜斜插得有一把树丫做好的弹弓。那黝黑的呢，缺了一颗门牙，偏生却喜欢咧开嘴巴打哈哈；而且赤膊。夏天的太阳，连他脚趾缝都晒黑了，独晒不黑他那剩下的一颗门牙。同时脑壳上还长了一包疖子，红肿如柿子的疖子。

少年边走边弯腰，汗粒晶晶莹莹种在了河滩上。

“唉呀，累。晒死人呐！”

“就歇歇憩吧。城里人没得用。”

在高高的河堤旁，少年坐下来歇憩。鼻翅一 扇一扇。河堤上或红或黄野花开遍了，一盏一盏如歌的灿烂！就把两只竹篮懒懒扔在了脚旁。紫色的马齿苋，各各有了大半篮。这马齿苋，乡下人拿来摊在门板晾晒 干了，就炒通红通红的辣椒，嫩得很，爽口得很。城里人大约是难得一尝的。故而那白皙的少年，也就极喜欢外婆喷喷香香炒的马齿苋干菜，咽绿豆稀饭。外婆呢自 然淡淡一笑：“这伢崽！”

“扯霸王草？”黝黑的少年提议道。

“要得。要得！”

“输了打手板心？”

“打手板心就打手板心。”

便一来一去扯霸王草。输赢并不要紧的，所要的是快活。

蝉声嘶嘶嘶嘶叫得紧。太阳好大。

待这游戏玩得腻了，又采马齿苋。满满的一篮子了，再也盛不下一点点了。就又坐下来歇憩。那白皙的少年解下弹弓，捡了颗石子努力一射，咚地在那河心地方，就起了小小一朵洁白水花。

“哎呀好远！”

“我要射过河去。”

“吹牛皮。”

“我才不吹呐。”

而那河水，似乎有了伤痛，就很匆遽地流。粼粼闪闪。这是南方有名的一条河，日夜的流去流来无数美丽抑或忧伤的故事，古老而新鲜。间常一页白帆，日历一样翻过去了，在陡然剩下的寂寥里，细浪于是轻轻腾起，湿津津地舔着天空舔着岸。有小鱼小虾蹦蹦跳跳。卵石好洁净。

“我现在要考一考你。”白皙的少年说。

“考么子？最不喜欢考试！”

“你看出来左边的岸和右边的岸，有哪样不同？”

“左边有包谷地。右边没有。”

“不是问这个呐。”

“左边……有个排灌站。右边没有。”

“不是问这个呐！”

到后来那黝黑少年终于摇脑壳了。

“唉呀你，看呐，左岸要平一些，右岸要高一些。还没看出来？”

“吔，吔，真的咧！”

“这里头有道理。你晓得啵？”

又把那生了疖子的脑壳摇来摇去：“讲呦，晓得就讲呦。”

“我表哥，他讲这是地球自己转动造成的！”

“啧，啧，你晓得好多道理。”

白皙的少年于是笑了。乌黑眼瞳熠熠地亮。然而忘记了，采马齿苋却是那乡下少年教会了他的；还教会了他如何烧包谷吃，如何钓麻拐（田鸡）……人各有自己的聪明与骄傲，奈何不得的。

蝉声稍稍有了歇止。

“好安静。”

“是咧。”

“采了这样多马齿苋，回去外婆会高兴咧！”

“当然罗。表扬你做得事。”

那白皙少年，于默想中便望到外婆高兴的样子了。银发在眼前一闪一闪。怪不得，他是外婆带大的。童年浪漫如月船，泊在了外婆的臂湾里。臂湾宁静又温暖。

却忽然一天，外婆就打起包袱到乡下来了。竟不晓得为什么。

方才吃午饭时候，有人隔了田塍喊 外婆，声音好大。待外婆回来，就带了这黝黑的少年——他的朋友，叫他们一起去玩，远远地到河边上去玩。采马齿苋，划水，随便。总之要痛快玩它一下午。“听 话，莫出事，没断黑不要回来。”一人给了一只大竹篮。其时头上太阳，正如烧红的一柄烙铁。白的少年好高兴，同时又讶异。因为平日的下午，外婆一定逼他睡午 觉，一定不许他出来玩。然而今日全变了。外婆你几多好！

蝉声又抑扬了起来。一只两只野蜂在头上转，嗡嗡营营。

黝黑的少年于是说：“划水好啵？划到对岸去。”

“好的。”眯了眼睛望对面绿色的岸，和远远淡青的山。

“好的，好的。”

“比赛？”

“比赛。”

“输了是狗变的？”

“狗变的就狗变的。”

黝黑的少年便笑了。缺了门牙的笑很羞涩很动人。

因此扑通地一齐扎到河里头去。河水清凉又温柔。轻轻托起一黑一白赤条条两个少年；轻轻忽开忽谢着一朵一朵漂亮水花。 那城里来的少年，几乎呛水了。因为他想要笑，因为他看到他的朋友，游泳的姿势应当叫做“狗爬式”几多滑稽。又还从那缺了牙的口里，噗噗地朝他喷水。远处一页白帆，正慢慢慢慢吻过来。真好玩，真快活。

并且这边的岸，景致又不同。是泱泱的一片水草咧。水草好葳蕤。后面呢则是芦苇林。汪汪的绿着，无涯的绿着，恰如了少年的梦想。

“哎呀！这地方，几多好看。”

“城里来的才讲它好看。”

赤条条的少年站在岸上。一个白皙，一个黝黑。头发湿漉漉的，情绪倒比天空还要晴朗。

然而那白皙的少年，陡然闷声一喊，就朝后面倒退数步，踉踉跄跄。

——水草里头有条蛇！

“莫怕，”黝黑少年说，“莫怕，水蛇。”

同时猫腰下去，极快地捉住蛇尾随手一扬，那蛇便如闪电，倏忽落在了河里头。好吓人。白皙的少年出了大半身汗，立即对他的朋友生出了景仰。

朋友就又问他：“你眼睛好不好？”

“右边是一点二。”

“莫怕。明日我捉了金环蛇银环蛇，取了胆来给你吃，包你眼睛就好！”

自然又平添了若干的景仰。看到那缺了的门牙像小小一眼鼠洞，便觉得又亲切，又好笑。

刚刚的还要讲几句话，朋友忽然竖起食指止住了，耳语道：“莫做声：快看。”

“什么？”

“那边。”

“——咦呀！”

在那边，白皙的少年看见了两只水鸟。雪白雪白的两只水鸟，在绿生生的水草边，轻轻梳理那晃眼耀目的羽毛。美丽。安详。而且自由自在。

什么时候落下来的呢？

白皙的少年想：唉呢，要是把弹弓带过河来，几多好！然而立即又自行取消了这法西斯主义。因为那美丽和平自由生命，实在整个的征服了他。便连气也不敢大声的喘了。

四野好静。唯河水与岸呢呢喃喃。软泥上有硬壳的甲虫在爬动，闪闪的亮。水草的绿与水鸟的白，叫人感动。

“要捉住就好咧。养起它来天天看个饱。”黝黑的少年悄声道。

“不。”

“你不喜欢？”

“比你喜欢得多！”

黝黑的一笑，也就哑默无语了。疖子隐隐地痛。

那鸟恩恩爱爱，在浅水里照自己影子。而且交喙，而且相互的摩擦着长长的颈子。便同这天同这水，同这汪汪一片静静的绿，浑然的简直如一画图了。

赤条条的少年，于是伏到草里头觑。草好痒人，却不敢动，不敢稍稍对这画图有破坏。天蓝蓝地贴在光脊的背。

空气呢在燃烧。无声无息，无边无际。

忽然传来了锣声，哐哐哐哐，从河那边。

“做什么敲锣？”

“呵呀，”黝黑的少年，立即皮球似的弹起来，满肚皮都是泥巴。“开斗争会！今天下午开斗争会！”

啪啦啪啦，这锣声这喊声，惊飞了那两只水鸟。从那绿汪汪里，雪白地滑起来，悠悠然悠悠然远逝了。

天好空阔。夏日的太阳陡然一片辉煌。

„Белите птици"
Хъ Лилуей

„Иде лятото...и буди спомени" –
чуждестранна народна песен
"Летни спомени"

Ако юлското слънце не грееше толкова жарко, и речният бряг нямаше да изглежда тъй пуст и ширен. Само цвъртенето на цикадите изпълваше небето, а облаците и вятърът кой знае къде се бяха дянали.

Но по протяжния бряг не след дълго изникнаха две черни точки; лека-полека се клатушкаха и лека-полека растяха. По мястото, дето мърдаха двете точки, криволичеха два реда неравни следи, като порцеланови чашки, наляти със слънчеви лъчи, наляти с дореяло се от насипа ухание на полски цветя.

И – хи-хи-хи-хи – наляти с крехки като грозде смехове.

Двама юноши били! Единият светъл, другият смугъл, задаваха се лудешката.

Светлият – слаб, облечен в къси панталони и моряшка фланелка с къси ръкави. В кожения колан – затъкната накриво дървена прашка. Смуглият – с липсващ преден зъб, а все се смееше със зейнала уста; и голорък. Лятното слънце беше почернило дори между пръстите на краката му, само не можеше да почерни останалия преден зъб. На главата имаше цирей, червен и подут като райска ябълка.

Юношите вървяха, превиваха кръст и сееха искрящи капки пот по брега.

- Олеле, капнах. Ама пек!

- Хайде малко почивка. Градските хора хич ви няма.

Юношите седнаха да починат под високия насип. Върховете на носовете им помръдваха. По насипа бяха разцъфтели червени и жълти полски цветя, чашка след чашка, великолепни като песен! Заметнаха настрани бамбуковите кошници. И двете наполовина пълни с лилава тученица. Тученицата хората от селото сушаха на слънце пред портите си, после пържеха с алени пиперки, така крехки, така сладки. Градските хора рядко са опитвали такова нещо. Затова и светлият юноша много харесваше да гълта оризена каша с грах заедно с ароматната пържена тученица на баба си. А бабата, разбира се, се подсмихваше леко отсрани: "Това дете!"

- Да късаме царска трева – предложи смуглият.

- Хайде. Хайде!

- Който загуби – плесница по ръката?

- Плесница – плесница.

И се втурнаха да късат царска трева. Кой спечелил, кой загубил не беше никак важно, важното беше веселието.

Цикадите съскаха все по-звучно. Слънцето – така голямо.

Като им втръсна играта, пак почнаха да берат тученица. Напълниха кошниците до горе, повече и стръкче не можеха да поберат. И пак седнаха да починат. Светлият откачи прашката, вдигна камъче, опъна здраво и – пляс – по средата на реката разцъфна малко бяло цвете.

- Уха, колко далече!

- Ще прехвърля реката.

- Фукльо.

- Кой е фукльо!

А реката, сякаш ранена, трескава шуртеше. Бистра и сияеща. Това бе прословута южна река, денем и нощем по нея се лееха безчет красиви или печални разкази, древни и нечувани. Едно бяло платно се преобърна като страница от календар. Всред ненадейно настъпилия покой се надигаха вълнички, които близваха небето и брега. Подскачаха рибки и скариди. Речните камъчета бяха тъй чисти.

- Сега ще те изпитам – рече светлият.

- Що ще изпитваш? Най мразя изпити!

- Можеш ли да забележиш какво е различното между левия и десния бряг?

- На левия има кукурузена нива. На десния няма.

- Не е това.

- На левия... има напоителна станция. На десния няма.

- Не е това!

Накрая смуглият заклати глава.

- Абе, гледай, левият е по-равен, десният е по-висок. Не виждаш ли?

- А, а, вярно бе!

- За това си има причина. Знаеш ли защо?

Пак заклати главата с цирея във нея.

- Думай де. Щом знаеш, думай де.

- Братовчед ми каза, че Земята ги е образувала сама с движенията си!

- Тц, тц, много знаеш.

Светлият юноша се засмя. Черните му зеници заблясаха. А бе забравил, че селският юноша го научи да бере тученица; научи го и да пече кукуруз, да лови жаби... Всеки има своите знания и гордости. И тъй си е.

Викът на цикадите поспря.

- Колко е тихо.

- Да.

- Толкова много тученица набрахме, как ще се зарадва баба само!

- Много ясно. Ще те похвали.

И светлият юноша видя в мислите си радостния лик на бабата. Сребристата коса проблясваше. Нищо чудно, баба му го бе отгледала. Детството му, романтично като лунна лодка, беше пуснало котва в бабините обятия. Тихите и топли бабини обятия.

Не щеш ли, един ден бабата напълни един вързоп и дойде на село. Никой не знаеше защо.

Тъкмо обядваха, някой оттатък синора викна бабата със силен глас. Като се върна,

бабата доведе смуглия юноша – другаря му – и им рече да играят заедно, да идат до реката чак да си играят. Да наберат тученица, да се плацикат, каквото щат. Целия следобед да се веселят. "Бъдете послушни, не правете бели и да не сте се прибрали преди мръкнало." И на двамата даде по една бамбукова кошница. В това време слънцето над главите им беше като нажежено желязо. Белият юноша много се зарадва, но му бе и чудно. Та баба му всеки следобед го караше да спи, нивга не го пускаше да си играе. А днес бе другояче. Каква си добра, бабо!

Викът на цикадите пак се надигна, една-две пчели бръмчаха над главите им.

Смуглият юноша рече:

- Да плуваме, а? До другия бряг.

- Хубаво. – Светлият присви очи към зеления бряг и далечните планини.

- Хубаво, хубаво.

- Състезание?

- Състезание.

- Който загуби е преродено куче?

- Преродено куче – преродено куче.

Смуглият юноша се засмя. Усмивката му без един преден зъб беше свенлива и трогателна.

И така – цамбур – заедно се вмушиха в реката. Водата беше мека и хладка. Нежно придържаше двама гол-голенички юноши - един черен и един бял; нежно ту се разтваряха, ту увяхваха красиви вълни. Онзи от града едвам не се задави. Защото го напираше смях, като гледаше колко смешен е другарят му, плуващ "кучешката". А през дупката на липсващия си зъб го пръскаше с вода. Бялото платно от далечината бавно-бавно се присламчваше. Колко забавно, колко весело.

Пък и на този бряг пейзажът беше друг. Там се ширеше морава. Тревата беше избуяла нависоко. А отвъд имаше тръстикова гора. Зеленееше широко, необятно, досущ юношески блян.

- Еех! Колко е красиво това място.

- Само на градските им се чини красиво.

Гол-голеничките юноши стояха на брега. Един светъл, един смугъл. Косите им вир вода, а чувствата им по-чисти от небето.

Но светлият юноша внезапно изпищя, отдръпна се няколко стъпки и се запрепъва назад.

... В тревата имаше змия!

- Няма страшно – рече смуглият юноша, – няма страшно, водна змия.

Още неизрекъл, наведе се, чевръсто сграбчи змийската опашка и като я надигна, змията полетя като светкавица към реката. Ама страшно. Светлият се беше припотил, в този миг изпита истинска възхита от другаря си.

Другарят му подпита:

- Как си с очите?

- Дясното ми е един и двайсет.

- Няма страшно. Утре ще ти хвана златен и сребърен крайт, ще им извадим жлъчките и ще ги изядеш, очите ти ще станат тип-топ!

Разбира се, това увеличи възхитата. Липсващият зъб приличаше на миша хралупа. Като го гледаше, му беше хем мило, хем смешно.

Тъкмо се готвеше да казва още работи, другарят му внезапно вдигна пръст и му прошепна на ухото:

- Тихо, гледай.

- Какво?

- Там.

- ... Аа!

Там светлият юноша видя две водни птици. Досами тревата две снежно-снежнобели водни птици нежно решеха ослепителните си пера. Красиви. Мирни. И волни.

Кога бяха кацнали?

Светлият юноша си мислеше: “Их, да бях пренесъл прашката. Тъкмо!” Но веднага сам прогони тази фашистка мисъл. Защото красивите, мирни, волни животи го бяха покорили изцяло. Той не смееше дори да диша силно.

Наоколо бе тихо. Само реката и брега си шушнеха. По калта пълзяха и блестяха бръмбари. Зеленото на тревата и бялото на птиците затрогваха.

- Да можехме да ги хванем - най-добре. Всеки ден ще си ги гледаме до насита – прошепна смуглият юноша.

- Не.

- Не ти ли харесват?

- Харесват ми повече от на теб!

Смуглият се засмя и повече не гъкна. Цирея едва доловимо наболяваше.

Птиците си гукаха, гледаха отраженията си в плитката вода. Преплитаха клюнове и триеха дългите си вратове една о друга. С небето, с водата, с широкото тихо зелено, всичко бе досущ като картина.

Гол-голеничките юноши приклекнаха в тревата. Тя сърбеше, но те не смееха да мръднат, не смееха дори и мъничко да се намесят в картината. Небето лазурно полепваше по голите им гърбове.

А въздухът гореше. Беззвучно, безкрайно.

Внезапно се разнесе екот на клепало – дан-дан-дан-дан – оттам реката.

- Какво е това клепало?

- Ау – смуглият юноша отскочи като кожена топка, коремът му целият в кал. – Публично обвинение! Днес след пладне има публично обвинение!

Фъррр – клепалото и виковете стреснаха двете птици. Те снежнобяло се надигнаха от зелената шир и бавно, спокойно отлетяха.

Небето бе така просторно. Лятното слънце – внезапно бляскаво платно.

Петко Хинов

Петко Хинов е български преводач, поет и писател, родом от Пловдив. Завършва китайска и румънска филология в Софийския университет, от началото на 1990-те се занимава с преводи и писане на статии и книги от и на английски, руски, румънски, китайски, сръбски, църковнославянски и български език. Автор е на стихосбирката "Плачевни напеви за родния край и душата" (1996–2004), на биографичното изследване "Баташките новомъченици" (2006), на разкази и приказки, есета и фрагменти, повечето от които са публикувани и в Интернет пространството.

От 2010 до 2013 година преподава английски език в Китай, където не само задълбочава творческите си търсения, но открива и своята съпруга. През 2013 г. превежда древнокитайския трактат "Тридесет и шестте военни хитрости", работи и върху други преводи от старокитайски език, като романа на Цао Сюецин "Сън в алени покои" и "Книга на песните". Превежда още и съвременна китайска проза и поезия (*Сю Джъмо, Уан Дайшу, Бей Дао, Гу Чън, Йе Шънтао, Джън Джъндуо и др.*).

徐志摩《沙扬娜拉——赠日本女郎》

最是那一低头的温柔，
像一朵水莲花不胜凉风的娇羞，
道一声珍重，道一声珍重，
那一声珍重里有蜜甜的忧愁——
沙扬娜拉！

Сайонара – посвещавам на една японска девойка

(Сю Джъмо)

Нежността на челото склонено най-много
напомня на чара свенлив на лотосов цвят
от хладния вятър огънат.
„Пази се добре!“ промълвява,
промълвява „пази се добре!“
Тия думи прощални са пълни
с толкоз сладка печал —
Сайонара!

徐志摩《破庙》

慌张的急雨将我
赶入了黑丛丛的山坳，
迫近我头顶在滕拿。
恶狠狠的乌龙巨爪；
枣树兀兀地隐蔽著
一座静悄悄的破庙，
我满身的雨点雨块，
躲进了昏沈沈的破庙；
雷雨越发来得大了：
霍隆隆半天里霹雳，
豁喇喇林叶树根苗，
山谷山石，一齐怒号，
千万条的金剪金蛇，
飞入阴森森的破庙，
我浑身战抖，趁电光
估量这冷冰冰的破庙；
我禁不住大声啼叫，
电光火把似的照耀。
照出我身旁神龛里
一个青面狞笑的神道，
电光去了，霹雳又到，
不见了狞笑的神道，
硬雨石块似的倒泻——
我独身藏躲在破庙；
千年万年应该过了！
只觉得浑身的毛窍，
只听得骇人的怪叫，
只记得那凶恶的神道，
忘记了我现在的破庙；
好容易雨收了，雷休了，
血红的太阳，满天照耀，
照出一个我，一座破庙！

Храм порутен

(Сю Джъмо)

Презглава плисна дъжд ненадеен
и натика ме в черна клисура
и току над главата ми плъзнаха
озлобените лапи на урона;
там жужуби прилежно прикриваха
храм порутен насред тишината,
дъжд на капки от мене се стичаше
в храма спящ щом подирих заслон.
А дъждът все по-люто плющеше,
главоломно небето трещеше,
разтрепервайки лист и дърво,
разревавайки камък и пролом,
змии златни с милион остриета
с писък влитаха в храма порутен...
и разглеждах аз, цял разтреперан,
храма древен, оплискан от мълнии.
Неиздържайки, в ужас изкрясках,
електрически фар щом огря
досами мен във ниша свещена
идол древен с усмивка зловеща.
Пак угасна. Гръмотевица нова.
В мрак потъна злокобният лик,
а дъждът с глас от камък дрънчеше...
В храма древен бях сам притаен.
Десет хиляди сякаш години туй бяха!
Чувствах само по мен всяка пора,
Чувах екота само страхотен,
помнех само лицето ехидно,
а за храма порутен забравих.
Най-подир спря пороят. Утихна...
Кървав диск свода мокър огря
над един човек и един храм разрушен.

徐志摩《这是一个懦怯的世界》

这是一个懦怯的世界：
容不得恋爱，容不得恋爱！
披散你的满头发，
赤露你的一双脚；
跟着我来，我的恋爱，
抛弃这个世界
殉我们的恋爱！
我拉着你的手，
爱，你跟着我走；
听凭荆棘把我们的脚心刺透，
听凭冰雹劈破我们的头，
你跟着我走，
我拉着你的手，
逃出了牢笼，恢复我们的自由！
跟着我来，
我的恋爱！
人间已经掉落在我们的后背，
——看呀，这不是白茫茫的大海？
白茫茫的大海，
白茫茫的大海，
无边的自由，我与你与恋爱！
顺著我的指头看，
那天边一小星的蓝——
那是一座岛，岛上有青草，
鲜花，美丽的走兽与飞鸟；
快上这轻快的小艇，
去到那理想的天庭——
恋爱，欢欣，自由——
辞别了人间，永远！

Това е свят страхлив

(Сю Джъмо)

Това е свят страхлив:
той не търпи любов, той не търпи любов!
Косата разпилей си цяла,
нозете ти да бъдат боси;
и подири ме, обич моя!
Гръб обърни на тоя свят
за любовта ни се пожертвай!
Ръката ти улавям в шепа,
любов, след мен дойди сега;
нека в нозете ни се впиват трънии страшни,
нека главите ни разцепват ледени суграшици,
но подир мен върви сега ти
аз в шепа ще държа ръката ти,
и свободата си ще върнем, избягали от клетка мрачна.
Ала тръгни след моя зов
моя жадувана любов.
Светът човешки нейде се малее далече зад гърба ни,
безбрежното море — виж! — се люлее покрито с бяла пяна.
Великото море без бряг белее,
великото море без бряг белее,
безбрежна свобода, и ти, и аз, и любовта лелеяна!
Но обърни очи натам, де с пръст ти соча, ей
там в края на небето де звездица се синей —
туй остров е несведом, трева там зеленее,
цветя, прекрасни зверове и птици там живеят.
Хей скоро! Скачай бързо в таз лодка бързонога
да тръгнем час по-скоро за тоз приказен чертог —
любов, възторг и свобода — кажете сбогом на света!

纪弦《你的名字》

用了世界上最轻最轻的声音，
轻轻地唤你的名字每夜每夜。
写你的名字。
画你的名字。
而梦见的是你的发光的名字。
如日，如星，你的名字。
如灯，如钻石，你的名字。
如缤纷的火花，如闪电，你的名字。
如原始森林的燃烧，你的名字。
刻你的名字！
刻你的名字在树上。
刻你的名字在不凋的生命树上。
当这植物长成了参天的古木时，
啊啊，多好，多好，
你的名字也大起来。
大起来了，你的名字。
亮起来了，你的名字。
于是，轻轻轻轻轻轻轻地呼唤你的名字。

Твоето име

(Дзи Сиен)

С най-тихия, с най-тихия глас на света
аз тихичко викам твоето име всяка нощ всяка нощ.
Пиша твоето име,
Рисувам твоето име,
и в съня си пак виждам сияещо светло твоето име:
като слънце, като звезда — твоето име.
Като светилник и диамант — твоето име.
Разпилени искри и светкавици — твоето име.
Девствен лес посред пламъци — твоето име.
Аз дълбая твоето име!
Дълбая твоето име върху дърво.
Дълбая твоето име върху несъхнещото дърво на живота.
И когато то стане древно дърво, пораснало до небесата,
ех, че хубаво, хубаво ще е тогава!
— и твоето име ще е станало с него голямо.
Ще е пораснало — твоето име.
Ще е станало светло — твоето име.
Затова сега тихичко, тихичко, тихичко, тихичко, тихичко,
тихичко, тихичко аз твоето име зова.

紙上得來終覺淺，絕知此事要躬行
——對外漢語教學筆記

来保加利亚索非亚孔子学院工作一年半，对于教学方面感受颇多。本来，作为对外汉语教学专业科班出身的老师，并不是第一天走上讲台，自身基础也还算扎实。但前有诸多前辈榜样在先，现有各位同事珠玉在侧，而后起之秀亦层出不穷。所以对于课堂教学不敢有丝毫懈怠，总是想着如何能提高自身的教学水平。

孔子学院的学生和索非亚大学汉语专业的学生完全不同。年龄层次差别很大，上有年近花甲的老者，中有风华正茂的大学生，下有垂髫之年的幼童；从事的工作也是五花八门，学习汉语的初衷更是多样，有的是因为工作跟中国有相关业务，有的是想提高自身的竞争力，有的纯粹是因为感兴趣。但是他们学习汉语有一个共同的特点——他们不像汉语专业的学生那样，每天浸在汉语里。他们只能利用晚上和周末的时间来学习，不可能有其他太多时间花在汉语上，能够坚持一次不落的把课时完成，就已经是极为难能可贵了。

如果是从未亲身上过讲台的人，不管你毕业于哪个名校的对外汉语专业，在课堂上学到的教学理论，永远是在最理想的状态之下。生词、语法、课文，学生领悟很快，复习及时，每一堂课都能够很好地完成预定的教学任务。下次课之前用十分钟提问，学生就能对答如流，然后自然过渡到新课内容，课堂气氛简直堪称完美。

但是现实情况往往是，你在上课开始时提问，学生极有可能会一问三不知，前一次的内容早已忘记，能有个浅显印象，你已然要激动不已。因此如何提高这短短课堂时间的效率就成了对老师的一个考验。

对于在保加利亚本土学习汉语的学生来说，因为缺乏语言环境，而又没有太多的辅助学习的资源，所以，教师上课所给出的例子，是他们能够接触到的除了课本之外唯一的资源。

所以我在上课的时候，尽量减少单纯的生词翻译或者语法讲解。我觉得最有效的方法是给出例句，越多越好。学生大多数都是成年人，并且每个人至少已经会说一门外语，如果有足够的例句，他们的理解能力完全可以达到自身领悟的程度，教师只要稍加提点，他们很快就能掌握生词语法，这比单纯地解释，什么是离合词，什么时候用“过”，什么时候用“了”，要直接得多，而效果也好很多。

所以很重要的一点，教师应该善于选择例句，能够造出好的例句。所谓好的例句应该是典型的具有代表性的，能够很好地展示一个生词的用法和搭配，并且尽可能多地用上已经学过的词语和语法，从而增加生词的复现率，帮助学生不断巩固记忆。

最后，充分利用上课时间，不浪费每一分钟。如果每个例句都在黑板上写出来，学生就会专注于埋头抄笔记，而忽略教师的讲解和自身的理解，所以教师最好能够准备电子课件，在上课之前提前发给学生，一来可以帮助他们预习，第二在上课的时候，学生不需要抄写例句，他们只需要集中注意力跟着教师的步骤，一步一步完成课堂教学任务就可以了，然后课后可以根据教师的课件自主地进行复习巩固。

总之，对外汉语教学路漫漫其修远兮，吾辈还将上下而求索。这探索不应该仅仅局限于书本的教学理论当中，更重要的也是更有效的是在课堂教学实践中不断地发现问题，总结经验教训，提高自身的教学水平。

纸上得来终觉浅，绝知此事要躬行，放翁诚不欺我。

洪瑶，
索非亚孔子学院汉语教师

„Плитко е знанието, придобито от книгите, нужно е сам да се впуснеш в онуй, що желаеш да изучиш докрай"

— записки по преподаване на китайски език като чужд

За годината и половина, откакто работя в Институт Конфуций в София, натрупах множество впечатления по отношение на преподаването. Като човек, професионално обучен да преподава китайски език като чужд,незапървипътсекачвахнаучителската катедра, и считах, че имам стабилна основа. Но множеството образци за подражание, оставени от преподавателското поколение преди мен, безценните колеги, с които бях обградена в настоящето и незнайно многото бъдещи таланти, които можех да възпитам, не ми позволяваха да се отпусна дори за миг, затова постоянно търсех как да повиша нивото си на преподаване.

Курсистите на Институт Конфуций по начало са коренно различни от студентите в специалност „Китаистика" на Софийския университет. Най-напред, възрастовите разлики между тях са огромни – като се почне от възрастни „ученици" с посребрени коси, през студенти в разцвета на силите си, до невръстни дечица. Това са хора с разнородни професии, подтикнати да учат китайски от най-разнообразни причини: при някои професионалните задължения са свързани с Китай, други учат, за да повишат конкурентоспособността си, а трети се

занимават от чист интерес. Всички те, обаче, споделят една обща черта – за разлика от студентите от специалност „Китаистика", които ежедневно са потопени в китайския език, курсистите идват на уроци по китайски само вечер или през уикенда, и в повечето случаи нямат друго време, което да посветят на занимания с езика. Да могат да завършат курса без нито един пропуснат урок, в техния случай се счита за героизъм, на който малцина са способни.

За човек, който никога не е заставал зад учителската катедра и е завършил специалност „Преподаване на китайски език като чужд" в независимо кой престижен университет, изучаваните в час теории на преподаването винаги се отнасят за идеални ситуации. При тях учениците бързо възприемат новите думи, граматиките и текстовете, преговарят всичко своевременно, и във всеки час приключват успешно поставените задачи. Десетминутното препитване в началото на следващия час преминава гладко и безпроблемно, следва съвсем естествен преход към материала от новия урок и така обстановката в часа е перфектна.

Само че реалната ситуация по-често е следната – когато в началото на часа учителят препитва, най-вероятният отговор, който получава е „не знам". Материалът от предишния урок е отдавна забравен, повод за истинска радост е ако някой има дори бегъл спомен за него. Затова въпросът как да се повиши ефективността на един кратък час по китайски език, се превръща в цяло изпитание за преподавателя.

Тъй като на изучаващите китайски език в България им липсва езикова среда, както и подпомагащи учебния процес материали, затова примерите, които учителят дава се явяват за тях единственият извор на непосредствена информация, освен учебниците. Поради тази причина, когато аз преподавам, се стремя да сведа до минимум лишения от контекст превод на новите думи или скучните граматични обяснения. Смятам, че най-ефективният метод е даването на примерни изречения – колкото повече, толкова по-добре. Повечето курсисти са големи хора, владеещи поне един чужд език, които сами започват да схващат граматичните правила, стига да се дават достатъчно примерни изречения, които те да разбират. Така с много малко помощ от страна на преподавателя, те бързо овладяват новите думи и граматики. Този метод е много по-директен, а и много по-ефективен, отколкото сухите разяснения за делимите глаголи, употребите на аспектуалните частици и т.н.

Следователно, важен момент е преподавателят да умее да подбира и измисля подходящи примерни изречения, т.е. такива, които са типични и представителни, и добре илюстрират употребата и съчетанията на дадена нова дума, като същевременно включват в себе си максимално количество стара лексика и граматика. Така ще се увеличи честотата на повтаряемостта на новите думи и курсистите непрестанно ще

затвърждават познанията си.

И на последно място, времето на учебния час трябва да се оползотворява до минута. Ако всички примерни изречения се изписват на дъската, то курсистите ще се съсредоточат върху преписването им или воденето на бележки със забити в тетрадките глави. По този начин ще пренебрегват преподавателските обяснения и собственото си осмисляне. Затова е най-добре преподавателят да подготви материали в електронен формат, които предварително да изпрати на курсистите. Това не само ще улесни подготовката им за часа, но също така няма да се губи и ценно учебно време в преписване на изречения. Курсистите ще трябва единствено да се съсредоточат да следват мисълта на преподавателя, и стъпка по стъпка да изпълняват задачите в час. А след часа биха могли по свое желание да преговарят и затвърждават знанията си с помощта на предоставените от преподавателя презентации.

За да обобщим, пътят на преподаване на китайски език за чужденци „е тъй бавен, а съвършенството е тъй далеч, но в този живот – с падане и ставане, ще диря аз да го позная в пълнота”[1]. Това познаване в пълнота не бива да се ограничава единствено до преподавателските теории, но по-важно и по-ефективно е непрекъснато да се набелязват проблеми от преподавателската практика, да се обобщават опита и поуките, и така да се повишава нивото на преподаване.

„Плитко е знанието, придобито от книгите, нужно е сам да се впуснеш в онуй, що желаеш да изучиш докрай” – колко прав само е бил Фан Уън[2] !

[1] Цитат от поемата „Лисао” на поета Цю Юан (屈原), живял през III в. пр. н.е. (бел. ред.)

[2] Артистичен псевдоним на поета Лу Йоу (陆游) от династия Южна Сун. (бел. прев.)

汉字知识：
Етимология на китайските йероглифи:

共 gòng: съвместно, заедно, общо;
Йероглифът изобразява две ръце, които работят заедно:

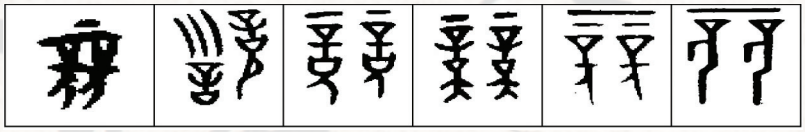

喜 xǐ:: радост, наслада, удоволствие, щастие, радостно събитие;
Йероглифът се състои от компонентите 壴 zhù (барабан) и 口 kǒu (уста), изразяващи идеята за радост и веселие:

竞（競）jìng: съперничa, конкурирам се;
Неопростеният йероглиф се състои от двама човека 儿 (rén), от които излизат думи 言 (yán) или звуци 音(yīn):

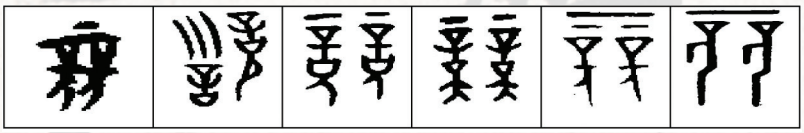

Да научим пълните форми на някои популярни йероглифи:

國：国	邊：边	寫：写	漢：汉	實：实
還：还	譯：译	號：号	學：学	歷：历

汉语水平考试模拟试题（初中等）

Примерни въпроси от стандартния тест за владеене на китайски език (начално и средно ниво):

1. 请_____妇女儿童先上车，其余的等下一辆。
A. 让　B. 使　C. 把　D. 为

2. 那天我看见一种拖鞋，半高跟，红颜色，给你买一_____怎么样？
A. 副　B. 套　C. 双　D. 对

3. 我不过是谈一点感想，_____你那么反感，我_____不强加于你。
A. 不但... 而且...　B. 尽管... 也...　C. 只有... 才...　D. 既然... 也...

4. 大家都忙，见面的时间就很少，_____我们却常常通信。
A. 于是　B. 因为　C. 然而　D. 而且

5. _____种种原因，这个问题暂时还解决不了。
A. 由于　B. 在于　C. 至于　D. 对于

6. 真对不起，这件事我竟_____。
A. 干干净净得忙　B. 忙得干净干净　C. 忘得干干净净　D. 干干净净忘得

7. 他们提上去的意见，很快就有了答复。
A. 同意　B. 支持　C. 复习　D. 回答

8. 别看他嘻嘻哈哈，什么都不在乎，其实才不是那么回事儿呢。
A. 不仔细　B. 很随便　C. 不明白　D. 不注意

生物遗传的秘密，就躲藏在细胞里。可是 9 在细胞的哪一个部分里 10 ？为了探索这个秘密，科学 11 经历了漫长而 12 的历程。

9. A. 实在　B. 其实　C. 究竟　D. 终于
10. A. 吗　B. 着　C. 吧　D. 呢
11. A. 人　B. 者　C. 家　D. 员
12. A. 愉快　B. 有趣　C. 痛苦　D. 艰苦

Отговори:

1.A 2. C 3. D 4. C 5. A 6. C 7. D 8. B 9. C 10. D 11. C 12. D

商务汉语词汇
Бизнес-китайска лексика

1. 销售数量 xiāoshòu shùliàng: обем на продажбите; продажби
公司产品的销售数量不断增加。

2.预测销售 yùcè xiāoshòu: прогнозирани продажби
预测销售情况对制定销售方案有帮助。

3. 售后服务 shòuhòu fúwù: следпродажбено обслужване
本公司提供优质的售后服务。

4. 推广产品 tuīguǎng chǎnpǐn: промотиране на продукти
公司努力推广新产品。

5. 促销广告 cùxiāo guǎnggào: реклами за стимулиране на продажбите; промоционални реклами
老板要求我们设计圣诞广告促销计划。

成语故事

Идиоматични изрази и техните истории

鹬蚌相争，渔翁得利（Yù bàng xiāng zhēng， yú wēng dé lì）

Бекас и мида се карат, рибарят печели (Двама се карат, третият печели)

一只蚌正张开两壳晒太阳，鹬鸟飞过来，伸出长长的嘴巴来啄食它的肉。蚌一下子合住双壳，把鹬鸟的嘴紧紧地夹住了。

鹬鸟对蚌说："今天不下雨，明天不下雨，就会把你干死！"

蚌对鹬鸟说："今天不放你，明天不放你，就会把你饿死！"

它两个各不相让，谁也不肯放谁。这时，一个打鱼的老人走过来，一下子把它们都捉走了。

Една мида тъкмо разтворила двете си черупки, за да се попече на слънце, когато долетял отнякъде бекас и протегнал въз-дългата си човка, за да я изкълве. Мидата обаче внезапно се затворила и притиснала човката на бекаса.

– Днес няма да вали, утре няма да вали и ти ще умреш от суша! – казал бекаса на мидата.

– Днес няма да те пусна, утре няма да те пусна и ти ще умреш от глад! – казала мидата на бекаса.

Така никой не отстъпвал и не пускал другия. Тогава минал един стар рибар и хоп – хванал и двамата.

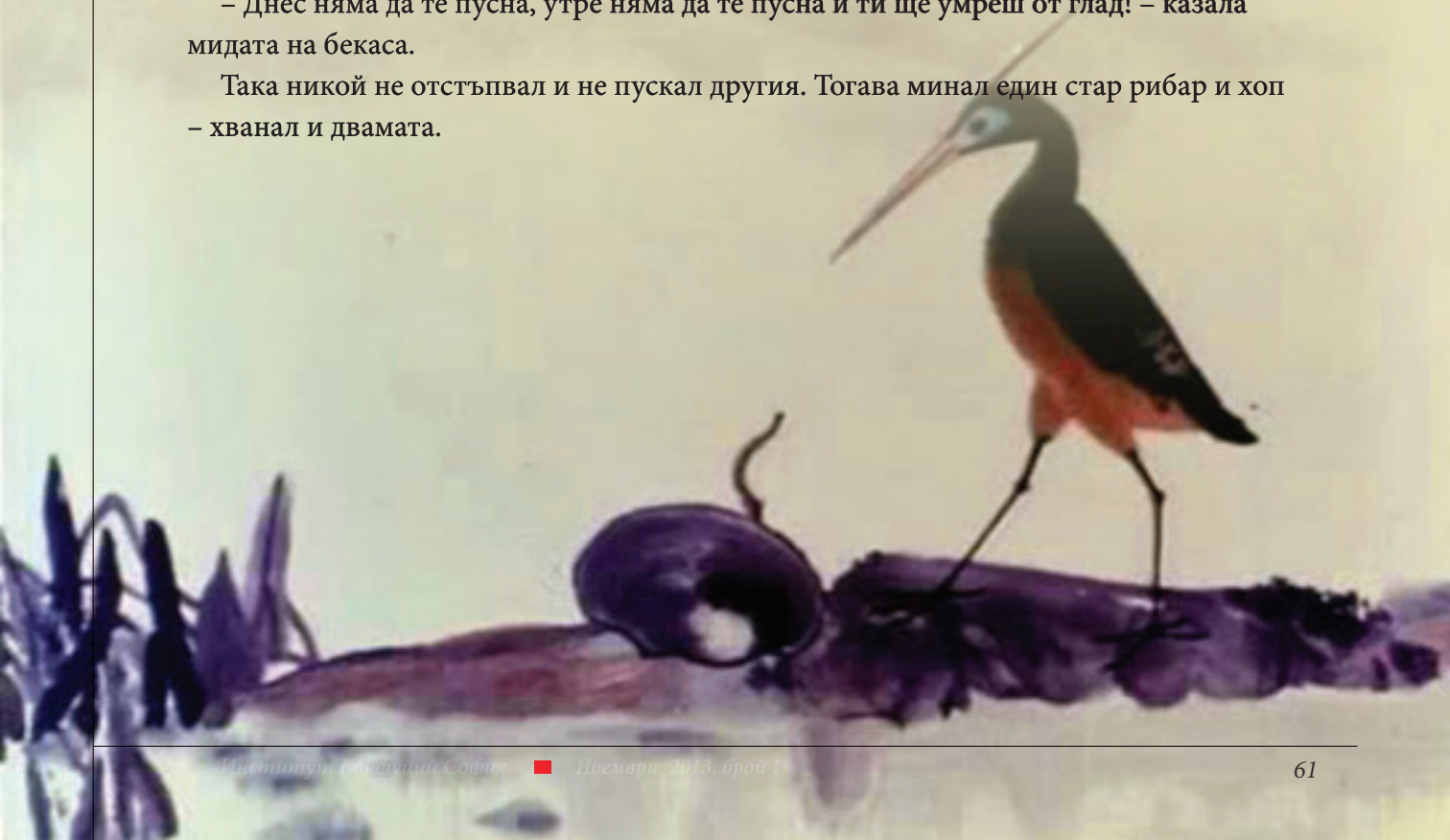

Участие на Институт Конфуций в София на XXXII-ия Софийски международен панаир на книгата

10-15 декември от 10:00 до 20:00 ч., Етаж 0-3 на НДК

На предстоящия през декември тази година Международен панаир на книгата, Институт Конфуций в София ще участва със свой щанд. Ще бъдат изложени ориентирани към различни възрастови групи книги и печатни издания, представящи различни страни от хилядолетната традиционна китайска култура. Институт Конфуций ще запознае посетителите с богато разнообразие от учебници и учебни помагала, както и с възможностите за изучаване на китайски език в курсовете, които той организира.

Посетителите ще имат уникалната възможност да се докоснат до тънкостите на китайската калиграфия, да се насладят на традиционна китайска музика, да отпият глътка ароматен зелен чай.

Каним всички приятели на Китай на една приятна и интересна среща!

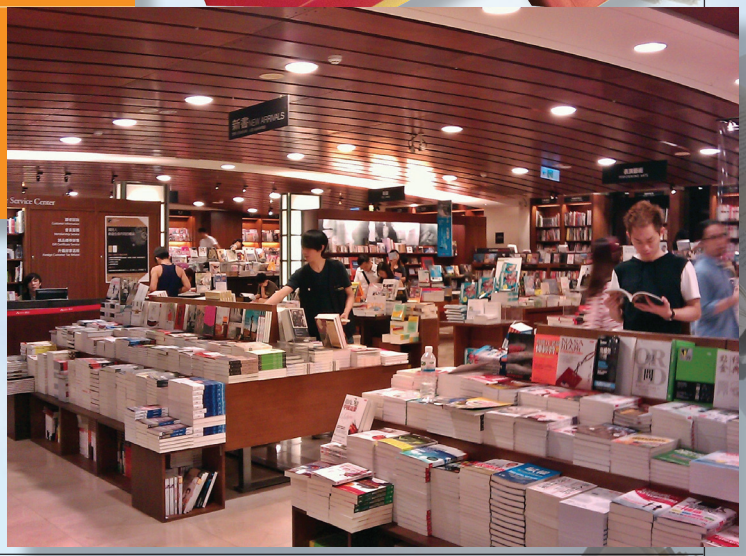

Каним всички приятели
на Китай на една приятна
и интересна среща!

10-15 декември
от 10:00 до 20:00 ч.,
Етаж 0-3 на НДК

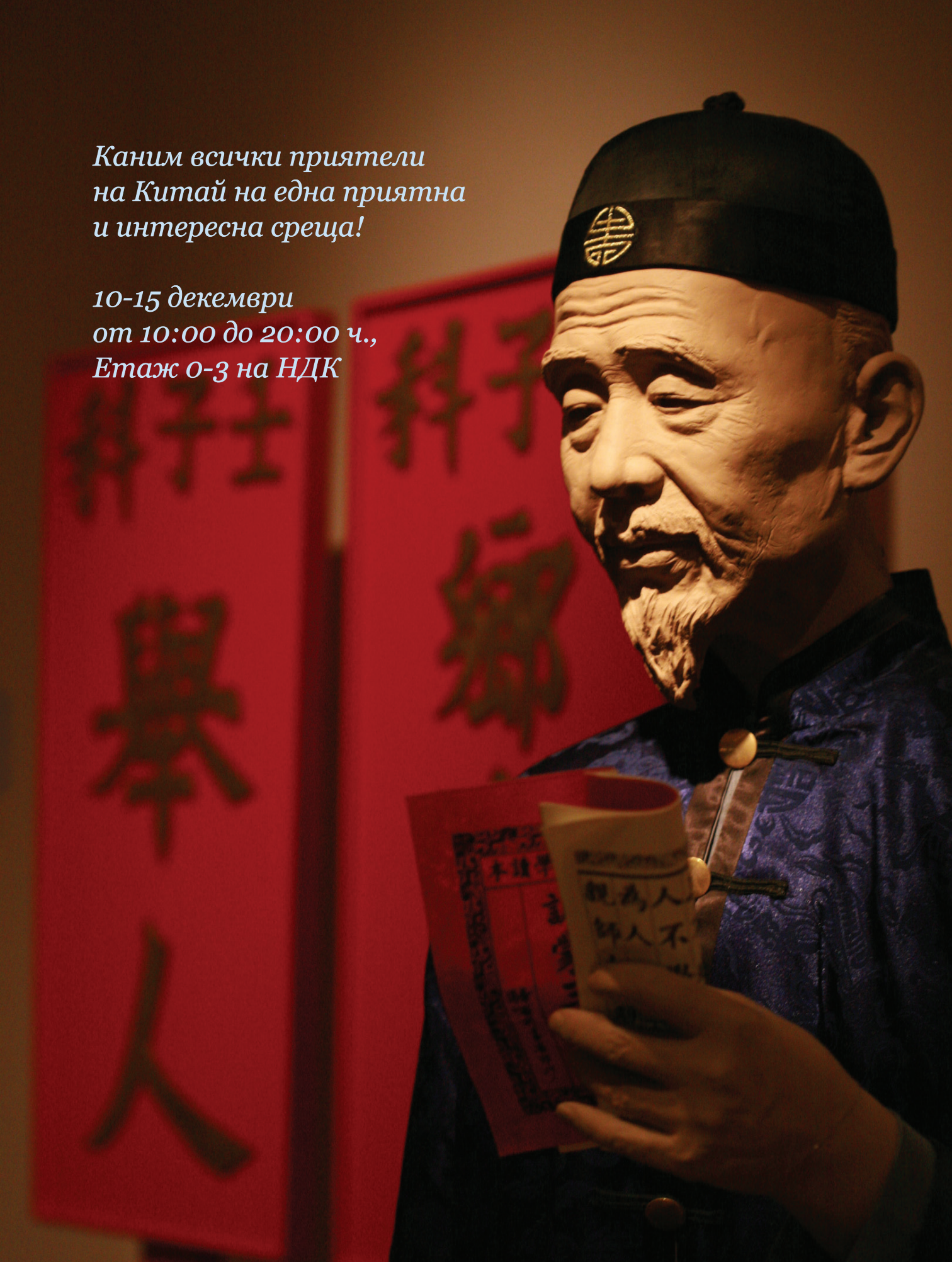

主管： 国家汉办/孔子学院总部
主办： 索非亚“圣•克利门特•奥赫里德斯基”大学
编辑出版： 索非亚孔子学院
主编： Alexander Alexiev
副主编： Antonia Tsankova
执行主编： Maria Marinova
编委： 顾维萍, Alexander Alexiev, Antonia Tsankova, Maria Marinova
美术设计、预印：AVES 独资有限责任公司
印刷： ART OFFICE有限责任公司
国际连续出版号：1314-9601
编辑部地址： 索非亚孔子学院， Todor Alexandrov大道79号，索非亚市，邮编：1303
编辑部电话： +3592 822 30 19
传真： +3592 822 30 19
电子信箱： cis@dir.bg

Управителен орган: Държавна канцелария за разпространение на китайския език в чужбина / Централа на Институт Конфуций
Организатор: Софийски университет „Св. Климент Охридски”
Издател: Институт Конфуций в София
Главен редактор: Александър Алексиев
Заместник-главен редактор: Антония Цанкова
Изпълнителен главен редактор: Мария Маринова
Редакционна комисия: Гу Уейпин, Александър Алексиев, Антония Цанкова, Мария Маринова
Дизайн и предпечат: АВЕС ЕООД
Печат: АРТ ОФИС ООД
ISSN: 1314-9601
Адрес на редакцията: Институт Конфуций в София, София 1303, бул. „Тодор Александров” № 79
Телефон на редакцията: +3592 822 30 19
Факс: +3592 822 30 19
Е-поща: cis@dir.bg

AVES
Design&Development